

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nogle Bidrag
til
Kundskaben om Insektfaunaen
omkring Sorø

af
F. V. S. Jacobsen,
Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

Indbydelsesskrift

til
den aarlige Hovedexamen i Sorø Akademis Skole
i Juli 1850.

Kjøbenhavn.
Trykt hos J. C. Scharling.

*Nykyöbing Kathedraleskole. f. v.
fr. Anders Rosenda C.
E. Petersen*

Nogle Bidrag

til

Kundskaben om Insektfaunaen

omkring Sorø

af

F. V. S. Jacobsen,

Adjunkt ved Sorø Akademis Skole.

Indbydelsesskrift

til

den aarlige Hovedexamen i Sorø Akademis Skole
i Juli 1850.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

Indhold.

Nogle Bidrag til Kundskab om Insektfaunaen omkring Sorø	Side. 1—40.
Efterretninger om Skolen og Opdragelsesanstalten i Skole- aaret 1849—1850	41—67.

Nogle Bidrag
til
Kundskaben om Insektfaunaen
omkring Sorø.
Coleoptera.
1ste Afdeling.

I de skandinaviske Naturforskeres femte Møde 1847 i Kjöbenhavn fremlagde jeg nogle Bidrag, der berørte dette Emne*); men da nogle af disse vare fragmentariske og tildels indeholdtes i mere vidtstrakte Meddelelser om nogle Familier fra flere Egne her i Landet, har jeg troet, at en ordnet Sammenstilling af det, jeg i en Række af 7 Aar har iagttaget i Sorøegnen, maaskee vilde være kjærkommen for dem, der interessere sig for Fædrelandets Fauna. Det er rigtignok kun et Brudstykke af en Fauna, jeg her vil give; men saalænge som der endnu er saa meget at gjøre for vor Fauna, og der er saa mange og store Huller at udfylde, vil vel ethvert Bidrag til Maalets Nærmelse have sit Værd. — Saalænge der i en Egn stedse kan gjøres nye Opdagelser, kan der naturligvis ikke være Talen om at give noget absolut afsluttet Hele; efterfølgende Fortegnelse gjør derfor ikke Fordring paa at betragtes som fuldstændig; maaskee vil det dog med Ti-

*) See Forhandlingerne ved de skandinaviske Naturforskeres femte Møde p. 662—727.

IV

den lykkes mig at udfylde noget af det, der nu mangler. Endnu maa jeg her bemærke, at flere Arter her fra Egnen ikke findes i det Følgende, dels fordi jeg i min isolerede Stilling her og ved mine faa Hjælpekilder endnu ikke har kunnet faae dem bestemte, dels fordi jeg ikke vilde forøge Fortegnelsen med Arter, om hvis rette Bestemmelse jeg nærrede Tvivl; Hr. Docent *Schjødtes* velvillige Meddelelser kan jeg dog takke for, at flere af disse Arter ere kunnet blive optagne i Fortegnelsen.

De fleste her anførte Insekter ere iagttagne rundt omkring Sorö i en Afstand af omtrent $1\frac{1}{2}$ Mil til alle Sider; færre ere fra en 3—4 Miles Afstand, f. Ex. fra Tiis Sö mod N.V. og fra Holsteinsminde og Fuirendal mod S. og S.V. Kun i faa Tilfælde har jeg medtaget enkelte Arter fra nogle Yderpunkter af det nordvestlige Sjælland, som har været saa lidet besøgt af Emtomologer, og som derfor nok kunne frembyde nogen Interesse; men Arter derfra (Kallundborg, Veirhöi o. s. v.) har jeg betegnet med en Stjerne foran Artsnummeret, og da jeg desuden har tilföiet Lokaliteten, ville de let kunne skjelnes fra dem, der höre hjemme i Sorös nærmere Omegn.

For deres Skyld, som ikke nöiere kjende Egnens Beskaffenhed heromkring tillader jeg mig at vedföie en kort Beskrivelse over Sorös nærmeste Omgivelser, der omtrent indtage det Landströg, der nu udgjör Akademiets förste Skovdistrikt, fra Bromme mod N. til Tjustrup Sö og Næsby Aa mod S.; fra Grydebjerg, Höibjerg, Horseböög og Topshöi Skove mod V. til Linien mod Ö.

fra Brandsmark, over Slaglille og Alsted ned til Næsby Aa.

I Midten af dette Distrikt ligger Sorö med sine Marker og en smal Skovstrimmel: Philosophgangen*), der danner Grændsen mod Ö. Hele denne Landstrækning, der endnu benævnes: "Öen," var tidligere omgivet af Vand, som en Ring, der nu er afbrudt paa tre Steder i forskjellig Udstrækning imellem Sorö-, Pedersborg- og Tuel-Sö. Sorö Sö mod S. og V. er den største af disse Söer; dens vestlige smale Arm mod Kongebroen er paa begge Sider omgivet af temmelig bratte, skovklædte Brinker, der dog paa Östsiden kun have en ringe Udstrækning mod S, men paa Vestsiden fortsættes de, gennem Hjortenæs Skov, uafbrudt i denne Retning til Parnasset, der er det höieste Punkt ved Söen. Med Undtagelse af en kort Bakkestrækning i Feldskov paa Sydsiden er hele Söen forresten omgivet af flade Marker, Enge og Moser.

Pedersborg Sö kan betragtes som den smale og lavere nordlige Fortsættelse af Sorö Sö, hvorfra den kun er adskilt ved den Dæmning ved Kongebroen, hvorover Hovedlandeveien løber; en höi Bakkekjede danner her Grændsen mod V., paa den modsatte Side ere Bakkerne meget lavere; paa ingen af Siderne findes Skov, men kun noget Krat, især paa Vestsiden. Denne Söes nordlige Ende staaer ved et indkastet Vandløb, i en sid

*) 39 Tdr. 330 □ Al. stor. Denne, og mange af de følgende Oplysninger skylder jeg Hr. Jægermester Eides velvillige Meddelelser

Engstrækning, i Forbindelse med den Öst for liggende Tuel Sö, der kun paa Sydsiden er omgivet af höiere, paa sine Steder bratte, skovklædte Bakker.

Den største Afbrydelse i Sö-Ringen findes mod Ö., da hele Strækningen, omtrent $\frac{1}{4}$ Mil lang, fra Sydsiden af Tuel Sö i en Bue til Östenden af Sorö Sö nu er en udtörret Mosestrækning, Flommen, med dens östlige Fortsættelse omkring Stensbög Skov, Troldholmsmosen, der igjen længere mod S.O. staaer i Forbindelse med Sandagermosen, som i sydlig Retning strækker sig langt ned i Sönderskoven mod Christiansminde. De lavere Mosestrækninger N. for Tuel Sö og paa begge Sider af dens östlige Aflöb, Aaen, der mellem Sorö store Ladegaard og Slaglille löber ned forbi Fjenneslöv Mölle, og Mosen, der S.V. for Sorö Sö strækker sig fra Parnasset mod V. omkring Horsebög Skov, have uden Tvivl hört med til det samme store Vandbassin. — Sorö Sö er nu den höiest liggende af Söerne; ved Kongebroens Sluse holdes dens Vandstand omtrent $1\frac{1}{2}$ Alen höiere end Vandstanden i Pedersborg Sö, der nu modtager det Vand, der löber fra Sorö Sö. Hvad denne paa den anden Side nu afgiver til Tuel Sö, gjenuem en dyb Gröft, der gjennemskjærer Flommen, er saa godt som for Intet at regne; thi skjöndt Stenkisten under Landeveien ved Vindebrohuset for ikke mange Aar siden blev lagt dybere og Afledningsgröften blev gravet dybere, (og dybere kan den nu ikke graves, uden at dens Bund kommer under Tuel Söes), ligge de nu igjen for höit til at kunne tage mod syndeligt mere Vand, end det, der ved Sne og Regn om Vinteren samles paa Flommen.

VII

Om den Tid, da hele Flomstrækningen var Sö, har jeg endnu ikke kunnet faae nærmere Oplysninger; de ældste Folk her i Egnen have ikke kjendt hele Flommen som en Sö, men mindes ret vel den Tid da man seilede fra Agernhaven (Naaetræes Partiet i Philosophgangen) over til Sönderskoven og da hele Philosophgangen laa i et ufremkommeligt Uføre med Sumpe og store Egetræer. Saa meget er vist, at Vandets Aftagen endnu i de sidste 20—30 Aar har været betydelig, især fra 1828, da der blev skaaret $1\frac{1}{2}$ Alen dyb Rende midt i Vandløbet under Køngebroen. Siden den Tid ere ikke ubetydelige Landstrækninger vundne ind fra Söen; Stene, hvor man för kunde lægge til med Baade, ligge nu höit oppe i Landet; over Ælleholmene eller Gaaseöerne paa Flommen, hvortil man för seilede, gaae nu de lave Dæmninger, der for en halv Snes Aar siden opkastedes for Passagens Skyld over Flommen; for 15 Aar siden kunde denne kun passeres med Besværlighed langt længere mod N. og kun i den tørre Aarstid; siden den Tid udtörres Löbet S. for Bøgholm i Sorö Sö aarlig mere og mere og det er allerede saa tilgroet med Nymphæa og Potamogeton Arter, at kun smaa Baade kunne trænge sig derigjennem.

I vandrige Foraar kan man dog endnu faae et nogenlunde Billede af Söens tidligere Vandstand; da ligger Flommen som en stor Sö, hvoraf de höiere liggende Öer, Gröftvolde og Stier rage frem. Disse höiere Partier med de derpaa opskyllede Plantelevninger have i entomologisk Henseende en særegen Interesse, da saa stor en Del af Flommens dækvingede Beboere tyer hertil for at söge Be-

VIII

skyttelse mod Vandets Ödelæggelser, og der gives vel faa Steder her i Landet, hvor man paa saa indskrænket et Rum kan finde en større Mængde, især hvad Individernes Tal angaaer. Dette gjælder dog kun om Foraa-ret; som Vandet forsvinder henimod Sommeren, forsvinde Insekterne ogsaa og udbrede sig paa den store Moseflade. — Man skulde troe, at Vandinsekter her maatte findes i større Mængde, end Tilfældet er; en af Hovedgrundene hertil, saavel som til flere Slægters aarlig Aftagen, maa jeg tilskrive den Omstændighed, at Vandgrøfterne om Sommeren saa ofte ere udtørrede i lang Tid, hvorved Larverne maae döe og de fuldkomne Insekter tye hen til gunstigere Opholdssteder.

Fra Sorö Sö hæver Landet sig jevnt mod S., hvor det fra en betydeligere Höide falder temlig brat ned mod Tjustrup Sö og Næsby Aa. Denne, omtrent $\frac{2}{3}$ Mil lange og næppe $\frac{1}{2}$ Mil brede Strækning, der omfatter Lyng, Topshöi og Suserup Marker, er med nogle Afbrydelser rundt om omgivet af Skove. Mod N. ligger Feldskov, ved Sorö Sö; mod S. Suserup Skov; mod V. Horsebögen og Topshöi Skove og mod Ö. Sönderskoven, den største af dem alle, og som med sine nordlige Fortsættelser: Stensbögen, Bolborre og Tuel Skove danner et uafbrudt Skovbelte fra Næsby Aa til Tuel Sö, med en Længde, der er noget over $1\frac{1}{8}$ Mil, og en Brede fra 4000 til 1500 Alen.*) — I alle disse Skove, saavel som i de

*) Hele Sönderskoven er 1979 Tdr. Land og 1450 \square Al. stor; Feldskov 84 Tdr. 7000 \square Al. — Suserup Skov 32 Tdr. 7000 \square Al. — Topshöi Skov 125 Tdr. 12,170 \square Al. — Horsebögen 106 Tdr.

IX

længere mod N V. liggende: Høibjerg, den vestre Del af Grydebjerg og Hjortenæs Skove, er Bögen det fremherskende Træ, med Undtagelse af Suserup Skov, hvor Distriktets skjønneste Ege findes. I Sønderskoven findes den største Afvexling i Skovvegetationen da der foruden Bögen findes større eller mindre Partier af Eg, Gran og Æl. Af Birk findes en lille Strækning langs Vestsiden af Bolborre og Stensbøg Skove mod Flommen; længere S. paa (Birkholmen) findes ogsaa nogle som Levninger af en tidligere Kultur, der blev opgivet, da Træerne ikke ret vilde trives. Paa Grund af Mosernes gradvise Udtørring begynder Ællen ogsaa at forknyttes, og det vil vist ikke vare længe før det store Areal, som dette Træ nu indtager, vil være betydeligt indskrænket; paa nogle Steder ere allerede store Strækninger ryddede.

Om det hele sydligere liggende Mark- og Skov-Terrain kan i Almindelighed bemærkes, at den lavere østlige Del er frugtbarere, mere leret og mindre rig paa Rullestene, end den høiere vestlige Del, hvis nordlige Fortsættelse, V. for Sorö og Pedersborg Sö, er endnu høiere, og paa sine Steder, især ved Boröd, saa tæt besaaet med store Rullesten, at man hidtil ikke har kunnet tænke paa at opdyrke Jorden. Det Samme er for en Del Tilfældet med Grydebjerg Naaleskov, hvor Stenmasserne paa nogle Steder ere saa tæt sammenpakkede, at de have lagt store Vanskeligheder i Veien for Kulturen. Længere mod

1830 = Al. — Høibjerg, i N V. derfor 73 Tdr. 3,310 = Al. — De nordligere liggende Skove: Grydebjerg 144 Tdr. 13,360 = Al. og Hjortenæs 137 Tdr. 6800 = Al.

N. begrændses den høie Bakkekjede af en Indsænkning ved Löng Sö og Almeaaen, og herfra begynder et sandet Bakkeströg, hvor Rullestenene ere næsten ganske forsvundne. Mod N.V. gaaer dette Strög gjennem Bromme Naaleskov, *) noget over $\frac{1}{2}$ Mil fra Sorö, over de høie Bakker ved Bromme og naaer sit høieste Punkt i Brintebjerget, tæt ovenfor Bromme Mölle. Paa denne Höides nordvestlige Affald mod Terslöse findes en dyb, udstrakt, blottet Sandfordybning, **) der saavel som det hele tørre og sandede Bakkeströg har en ikke ringe entomologisk Interesse; i Sorös nærmeste Omegn det er den største Sandstrækning. — Öst for Linien imellem Bromme Skov og Tuel Sö ligger den store lave Slette, der strækker sig forbi Ringsted og Haraldsted Sö.

I Forhandlingerne ved de skandinaviske Naturforskeres femte Möde har jeg givet en kort Udsigt over Vegetationen i Skovene og ved Søerne nærmest omkring Sorö, og jeg maa her indskrænke mig til at henvise dertil.

Til Forstaaelsen af den efterfølgende Fortegnelse maa jeg endnu tilføie Betydningen af de Forkortninger og Tegn, som jeg har betjent mig af for at angive Stedet, Tiden og den hyppigere eller sjeldnere Forekomst. Fl. 3: Flommen, Brom. 3: Bromme Skov, Grydbg. 3: Grydebjerg Naaleskov. De vedföiede Tal betegne Maanederne efter deres Nummer i Aaret; f. Ex. 5 3: Mai,

*) 549 Tdr 12000 = Al. stor.

**) Henved $5\frac{1}{4}$ Mil fra Sorö.

XI

4—8 ɔ: April og August og de mellemliggende Maaneder. — r ɔ: raro, r! ɔ: rarissime, v ɔ: vulgaris, v! vulgatissimus, p. ɔ: passim, n. frq. ɔ: non frequens, m. frq. ɔ: minus frequens.

Sorö, April 1850

I. Cicindelæ.

1. Cicindela Lin.

1. campestris L. — v. 4—9. Locis aridis.
2. hybrida L. — Brom. — Terslöse v. 5. 6. Tissö.

II. Carabi.

2. Odacantha Payk.

1. melanura L. — Fl. 4. 5. juxta fossas; certis annis v!

3. Dromius Bonelli.

1. linearis Oliv. — r. ad littora lacuum (Tjustrup) et maris (Kallundborg) 6. 8.
2. agilis Fbr. v. præsertim tempore vernali in silvis frondosis et acerosis.
3. 4-maculatus. L. v. cum præcedente.
4. 4-notatus Pnz. — r. Brom. 6. Hort. acad. $\frac{3}{47}$.
5. Sigma Rossi — v. 3—5. locis humidis sub fronde.
6. melanocephalus Sturm. — non infrq. 3—5, sub fronde decidua, lapidibus, muscis.
7. fasciatus Fbr. — r! (Löng). $\frac{5}{48}$.
8. foveola Gylh. — Locis aridis et arenosis sæpe gregatim. 5. 6. 8. in cultis m. freq.
9. truncatellus Fbr. — in apricis v! 2—5. 9—10.

4. *Lebia* Latr.

1. *chlorocephala* Ent. Hft. — 2—9. non infrq. præsertim temp. vernali, sub lapidibus, muscis, in agris, silvis et hortis.
2. *crux minor* L. — r. sub lapidibus (4), in *Salice capræa* et *Alno* (8).

5. *Cymindis* Latr.

1. *basalis* Gylh. — r! in turfosis (*Pedersborg*) $\frac{5}{48}$.

6. *Masoreus* Dej.

- * 1. *Wetterhallii* Gylh. — Ad littora marina prope *Kallundborg* (*Gisselöre*) non infrq. 8.

7. *Clivina* Latr.

1. *fossor* L. — v. præsertim in humidis, 2—7.

8. *Dyschirius* Bonelli.

- * 1. *thoracicus* Fbr. — In littore marino prope *Veierhöi* $\frac{6}{48}$.
- * 2. *politus* Dej. — *Svinginge Veile* $\frac{6}{48}$.
3. *æneus* Dej. — p. non infrq. in humidis et juxta aquas, 5. 6.
4. *gibbus* Fbr. — v! in arenosis, agris et humidis per totum annum; hibernat sub muscis in aluctis.

9. *Anisodactylus* Dej.

1. *binotatus* Fbr. — p. non infrq. sub lapidibus 4—7.

10. *Harpalus* Latr.

1. *punctatulus* Duft. — certis annis gregatim occurrit sub lapidibus in horto academ. 4—5; 7, rarius sub cortice arborum.
2. *puncticollis* Gylh. Boisd. et Lacord. Redb. forte = *H. brevicollis* Er. "thorace parcius punctato, subcor-

dato, angulis posticis acutiusculis," sed tunc im-
merito Erichs. H. brevicoll. Boisd. et Lacord. ("Pro-
thorax — couvert d'une ponctuation plus serrée
moins uniform") ad speciem suam refert. — v.
temp. vernali et æstate.

3. brevicollis Boisd. et Lacord. — r. $\frac{7}{44}$.
4. ruficornis Fbr. — v. 3—8; vespere volitantem sæpius
inveni 7. 8.
5. griseus Pnz. — m. frq. 3—5. 7. 8.
6. æneus Fbr. — ubique v! vere et æstate.
7. fulvipes Fbr. — v. præsertim tempore vernali.
8. luteicornis Duft. — r. in horto academico plures lecti ad
radices arborum. 7. 8.
9. 4-punctatus Dej. = H. seriepunctatus Gylh. (non Sturm.).
— r! semel 1 ♂ $\frac{1\frac{1}{2}}{6}$ 48."
10. tardus Fbr. — non infrq. vere et æstate.
11. hirtipes Illig. — r. in collibus arenosis (Brom.) 8.
12. servus Duft. — r. in arenosis. 1 ♀ $\frac{5}{49}$.
Veirhöi, in littore marino 1 ♂ $\frac{6}{48}$.
13. anxius Duft. — r. in arenosis (Brom.) 1 ♂ $\frac{5}{49}$. —
Tiis Sö, 1 ♀ $\frac{6}{48}$.
14. picipennis Duft. — r! Tiis Sö, in arena, $\frac{6}{48}$.

11. Stenolophus Dej.

1. dorsalis Fbr. — n. infrq. præsertim temp. vernali, 3—5.
7. 11. in agris, hortis et sylvis; in gramine sæpe
captus. 7.
2. meridianus L. — v! tempore vernali.
3. consputus Duft. — r. in stagno exsiccato sub lapidibus $\frac{5}{48}$.

12. Bradycellus Erichs.

- *1. pubescens Payk. — Kallundborg, v. in littore marino. 8.

2. *placidus* Gylh. — in humidis sub fronde, gramine sicco et quisquiliis v. — Fl. v! primo vere; in agris rarior.
3. *collaris* Payk. — r. in horto academ. $\frac{3}{46}$.

13. *Zabrus Bonelli.*

1. *gibbus* Fbr. — p. m. frq. 6—9. in hortis, viis et fossa argilosa.

14. *Amara Bonelli.*

1. *spinipes* L. — p. non infrq. 5. 8.
- *2. *convexiuscula* Marsh. — Kallundborg, plures in littore lectæ 8.
3. *ferruginea* L. — p. in arenosis 6—8.
4. *apricaria* Fbr. — v. 6—8.
5. *consularis* Duft. — non frq. 4. 5; semel in acervo Formicæ fuliginosæ, 4.
6. *patricia* Duft. — non infrq. 6—8, sæpius in foveis arenosis, semel in sylva acerosa Grydb.
7. *ingenua* Duft. — m. frq. 6—9.
8. *livida* Fbr. — Fuirendal, raræ 8.
9. *tibialis* Payk. — v. præsertim in arenosis 5. 6. 8. — (Tiis Sö. Veirhöi).
10. *familiaris* Duft. — v. præsertim tempore vernali; in sylvis interdum copiose in gramine capitur, 5—7.
11. *communis* Fbr. — ubique v. in humidis et aridis, 4—7.
12. *contrusa* Scht. (H. vulgaris Gylh.). — r. 5.
13. *vulgaris* Müll. prdrm. (H. trivialis Gylh.) ubique v! 3—8. 12.
14. *acuminata* Payk. — non infrq. præcipue tempore vernali et autumnali; in sylvis sæpe sub muscis lapidum hibernantem inveni.

15. *trivialis* Duft. (obsoleta Dej). — r. 4. 8. Veirhöi, in littore marino, 6.
16. *similata* Gylh. — v. per totum annum; hibernat in sylvis sub muscis lapidum.
17. *plebeja* Gylh. — r! 8.

15. *Poecilus Bonelli*.

1. *punctulatus* Fbr. — n. frq. 5. 8; sæpius in aridis, rarius in humidis.
2. *cupreus* L. — ubique v! 4—9. varietates pedibus rufis rarius occurrunt. —
3. *Lepidus* Fbr. — v. tempore vernali in aridis et salebrosis; varietates violaceæ et nigræ raræ.

16. *Feronia Latr.*

1. *aterrima* Fbr. In aquosis r. Fl. certis annis v! in gramine juxta fossas, 4; 6, 7, 10 parce occurrit.
2. *striola* Fbr. — non infrq. in sylvis frondosis et acerosis, 6—8. 10. 11. extra sylvas non inventa.
3. *oblong-opunctata* Fbr. — v! in sylvis per totum annum; est inter insecta sylvestria frequentissima.
4. *nigra* Fbr. — rarius mihi obvia.
5. *melanaria* Illig. — v. ubique temp. vernali et æstate.
6. *anthracina* Illig. — non infrq. 3—6. 10.
7. *nigrita* Fbr. — Præcedente frequentior. 3—6. 8—10.
8. *minor* Gylh. — v. in humidis pratorum et sylvarum, 3—11. Fl. v! tempore vernali juxta fossas; in sylvis gregatim sub cortice arborum etc.
9. *vernalis* Fbr. — v. cum præcedente, magis tamen loca aridiora præferre videtur. 3—5. 9.
10. *pygmæa* Sturm. — In locis humidis, præcedentibus paullo rarior.

11. *strenua* Pnz. — v! locis aridis et humidis, in apricis et silvis, præcipue primo vere et sero autumno.

17. *Cephalotes* Bonelli.

1. *vulgaris* Bon. — m. frq. in aridis et collib. sabulosis 5—8.

18. *Stomis* Clairv.

1. *pumicatus* Pnz. — r. 4. 5.

19. *Sphodrus* Clairv.

1. *Leucophthalmus* L. r! in pistrina.

20. *Dolichus* Bonelli.

- *1. *flavicornis* Fbr. — Kallundborg (Refsnæs, Gisselöre) non infrq. 8. — Holsteinborg 8, nonnulli. — Individua elytris totis nigris r!

21. *Calathus* Bonelli.

1. *micropterus* Duft. — v. 4. 5. 10—12. in campis et sylvis.
 2. *melanocephalus* L. — Ubique v!
 3. *fuscus* Fbr. — r. $\frac{5}{48}$. — Veirhöi $\frac{6}{48}$ in littore marino.
 4. *fulvipes* Gylh. — non infrq. tempore vernali in agris et hortis; hibernat in sylvis sub muscis lapidum.
 5. *cisteloides* Illig. — non infrq. ubique, 3—10.

22. *Taphria* Bonelli.

1. *vivalis* Illig. — In hortis, 7. 8.

23. *Olisthopus* Dej.

1. *rotundatus* Payk. — non infrq. variis locis.

24. *Anchomenus* Bonelli.

1. *6-punctatus* L. — v. juxta aquas, in littoribus lacustribus,

rarius in truncis sylvarum 4—6. Lac. Sorö, Tuel, Lång, Tjustrup, Tiis, Skarrits.

2. *marginatus* L. — Præcedente frequentior, iisdem locis, 4—6.
3. *parumpunctatus* Fbr. — Ubique v! locis humidis, per totum annum.
4. *elongatus* Dej. — r!! Fl. 1 ♀³/₇ 45.
5. *moestus* Er. — In humidis et juxta aquas v! per totum annum; hibernat freq. in alnetis sub muscis.
6. *viduus* Duft. — v. cum præcedente; in collib. et agris etiam frequenter obvius. 4—8.
7. *versutus* Gylh. — r. in sylva, ⁵/₄₇.
8. *fuliginosus* Pnz. — v! 3—5. 10. 11. in humidis et alnetis sub cortice.
9. *gracilis* Sturm. — non frq. Fl. 3. 10. 11.
10. *picipes* Fbr. — non infrq. in humidis, sub muscis et cortice truncorum. 2—4. 10.
11. *pelidnus* Payk. — Fl. non infrq., interdum gregatim occurrit. 4—5. 10.
12. *oblongus* Gylh. — v. in humidis, præsertim tempore vernali; in hortis, Fl. sæpe gregatim. 2—6.
13. *angusticollis* Fbr. — v! omni anni tempore, sæpe gregatim temp. vernali.
14. *albipes* Fbr. — In littore lacuum (Tuel, Tjustrup, Tiis) copiose habitat, 5—8.
15. *prasinus* Fbr. — v. per totum annum, præsertim tempore vernali sub lapidibus, in agris, hortis et sylvis.

25. Oodes, Bonelli.

1. *helopioides* Fbr. — In humidis, 3—7. Fl. v. certis annis inter frequentissima 3—5, juxta fossas.

26. *Chlænius Bonelli*.

1. *sulcicollis* Payk. — r! Fl. juxta fossas, sub gramine et fronde decidua, præsertim sub Salice cinerea. $18/4$ — $10/5$ 48. 5 ♂, 3 ♀. alibi non obuius.
2. *holosericeus* Fbr. — r! Fl. cum præcedente, $4/48$ 2 ♀. — Lac. Tjustrup $24/6$ 48. 1 ♀.
3. *nigricornis* Fbr. — In humidis et littoribus lacuum rarior, 5—6. — Tiis Sö v. 6.

27. *Badister Clairville*.

1. *unipustulatus* Bon. — r. Fl. juxta fossas, in quisquiliis, sub fronde decidua etc. 17 — $29/4$ 48. plures.
2. *bipustulatus* Fbr. — v. in agris, hortis et silvis 3—7. 10. Var. *lacertosus* Sturm. r!
3. *humeralis* Bonelli. — Fl., præsertim in alnetis adjacentibus, sub fronde decidua et in vegetabilibus putrescentibus v. 4. 5, rarius 10. 11.
4. *peltatus* Pnz. — m. frq. in paludosis; Fl. interdum v. 4 — $5/48$. rarius 6. in quisquiliis et fronde decidua.

28. *Loricera Latr.*

1. *pilicornis* Fbr. — v. 3—6. 8—10.

29. *Panagæus Latr.*

1. *crux major* L. v. in humidis et juxta aquas, sæpe gregatim sub lapidibus habitat, præsertim tempore vernali 3—6; 3—8. 10.

30. *Cychnus Fabr.*

1. *rostratus* L. — p. non infrq. in hortis et sylvis; 5—9. 11.

31. *Procrustes* Bonelli.

1. *coriaceus* L. — v. in sylvis, interdum in hortis, tempore vernali et 8—12.

32. *Carabus* Lin. p.

1. *glabratus* Fbr. — r! in sylvis (Næsbyholm) $2\frac{1}{6}$ 48.
2. *violaceus* Fbr. — rarior, in sylvis, 5. 9—11.
3. *convexus* Fbr. — v. in agris et viis, hortis et sylvis frondosis et acerosis, 4—6.
4. *nemoralis* Müll. — ubique v! præsertim tempore vernali; in sylvis copiose hibernat sub muscis lapidum.
5. *hortensis* L. — v. in sylvis quovis anni tempore.
6. *arvensis*. Fbr. — v. in sylvis varietas nigro-violacea 4—12. var. *cuprea* r! extra sylvas. — Copiose hibernat sub muscis lapidum.
7. *cancellatus* Illig. — v. tempore vernali et 9. locis humidis et in sylvis.
8. *granulatus* L. — v. cum præcedente 5—7.
9. *clathratus* L. — n. infrq. præsertim in paludosis, Fl. 3—6. Brom. 6.
10. *nitens* L. — n. frq. in humidis et turfosis (Pedersborg). 5. 6. — Kallundborg v. 8.

33. *Calosoma* Weber.

1. *inquisitor* L. — n. frq. in sylvis, præcipue in quereu, 5. 6.

34. *Leistus* Froehl.

1. *rufomarginatus* Duft. — m. frq. ad radices et sub cortice arborum 7. 10.
2. *spinilabris* Fbr. r. in humidis 4. 5.
3. *rufescens* Fbr. — non infrq. præsertim in humidis 5. 7. 8.

35. *Nebria* Latr.

1. *brevicollis* Fbr. — Non infrq. locis umbrosis, sæpe gregaria. 3—8.

• 36. *Patrobus* Megerle.

1. *excavatus* Payk. — rarior, 5—8.

37. *Trechus* Clairv.

1. *micros* Herbst. — r! in horto $20/9$ 47. 1 ♂ $29/7$ 49 1 ♂.
2. *discus* Fbr. — r. in horto, $17/7$ 48. 1 ♀. $18/7$ — $4/8$ 49, 2 ♂
5 ♀.
3. *minutus* Fbr. — v. sub lapidibus et fronde 3. 4. 6—8.
4. *obtusus* Er. — r. 4. 8.
5. *rubens* Fbr. — r. in horto acad. in gramine $24/5$ 45 1 ♀
in horto $23/6$ 47 1 ♀.
6. *secalis* Payk. — r. $7/49$.

38. *Bembidium* Latr.

1. *5-striatum* Gylh. — r! semel in muro $15/8$ 48.
2. *obtusum* Sturm. — v! in cultis 3—5; rarius 6. 9.
3. *guttula* Fbr. — v! in agris, paludibus, alnetis 3—5. 8.
10. 11.
4. *biguttatum* Fbr. — r! $16/5$ 49 ad lac. Tuel.
5. *ustulatum* L. — r! Tils Sü $6/48$. — Svinninge Velle, in
littore lutoso v. 6.
6. *obliquum* Sturm. — non frq. juxta aquas 5.
7. *Andreæ* Fbr. — v! in agris et hortis. 3—5.
8. *femoratum* Gylh. — r. 5. 8.
9. *cruciatum* Dej. — non frq. 6—8.
10. *rufipes* Illig. — m. frq. — locis argillosis sæpe co-

piosum, 6—8. rarius in littore lacustri, fossis arenosis; sylvis.

11. bipunctatum Fbr. — non frq. juxta aquas 5. 6 (Brom. Lac. Tuel, Tjustrup, Tiis).
12. pallidipenne Illig. — In littore arenoso lacus Tiis gregarium $\frac{5}{49}$.
13. velox Er. variet. æneo-cyanea. r! lac. Tjustrup $\frac{24}{6}$ 49. Svinninge. 6.
14. celere Fbr. — Ubique v! 3—9.
- *15. pusillum Glh. — r! Veirhöi $\frac{6}{48}$.
16. assimile Glh. — v! in humidis 4. 5. rarius 6. 9.
17. Doris Pnz. — v! in humidis, præsertim Fl. tempore vernali; 2—7. Veirhöi, in littore marino.
18. articulatum Pnz. — r! in fossa exsiccata $\frac{5}{48}$.
19. 4-maculatum L. — non infrq. in humidis et aridis, in agris, hortis et sylvis. 3—8. 10.
20. 4-guttatum Pontopp. D. Atl. — rarius, juxta aquas, 5. 6. 8.
21. flavipes L. — non infrq. 4—9, in agris et humidis; in horto v. 5. 7—9.

39. Notiophilus Dumeril.

1. aquaticus L. — non infrq. 3—10. in humidis et aridis, in agris et sylvis umbrosis.
2. biguttatus Fbr. — cum præcedente, quo paullo frequentior. 3—5. 7. 9.

40. Elaphrus Fabr.

1. riparius L. — non infrq. juxta aquas. 5. 6. variet. cuprea: ■ in littore lacus Tuel.
2. cupreus Duft. — v. cum præcedente 3—6. 8. 9.

41. *Blethisa* Bon.

1. *multipunctata* L. — r. in turfosis (Pedersborg) 5. — in muro, 6. — Fl. 4.

42. *Omophron*. Latr.

1. *Limbatus* Fbr. — Gregarium in littoribus lacustribus, lapidibus parvis obsilis, 6. Tjustrup v. — Lac. Tiis copiosissimum.

III. *Dytisci*.43. *Dytiscus* Lin. p.

1. *latissimus* L. — Fl. non infrq. in fossis 4. — rarior 7.
2. *marginalis* L. — m. frq.
3. *circumcinctus* Ahr. — ubique v! 4. 6. var. ♀ lævis, non infrq. 4. 6. 7.
4. *dimidiatus* Bergstr. — v. 7—9.
5. *punctulatus* Fbr. — rarior, 7. 8.

44. *Acilius* Leach.

1. *sulcatus* L. — v! 4. 6. 7. 9.
2. *fasciatus* D. Geer. — non infrq. 5. 8. 9.

45. *Hydaticus* Leach.

1. *Hybueri* Fbr. — r. in stagnis, Fl. in fossis 4. 8.
2. *stagnalis* Fbr. — r. 6.
3. *transversalis* Er. — non frq. in stagnis 5. 7—9.
4. *zonatus* Fbr. — r! $\frac{5}{16}$ 1 ♀.
5. *cinereus* L. — r! Fl. $\frac{8}{49}$ 1 ♀.

46. *Cybister* Erichs.

1. *Roeselii* Fbr. — r! in lacu Sorano 1 ♀ 1844.

47. *Colymbetes* Clairv.

1. *notatus* Fbr. non infrq. 8.
 var. β ♀ Scht. — 3. 6. 8.
 2. *infuscatus* Er. — r! $\frac{5}{46}$.
 3. *collaris* Payk. — v! 4. 7. 8.
 4. *fuscus* L. — v. 5—8.
 5. *Paykulli* Er. — præcedente fere frequentior. 4—6. 8. in stagnis. —

48. *Ilybius* Erichs.

1. *fenestratus* Fbr. — v. 6—9.
 2. *subæneus* Er. — v. 7. 9.
 3. *fuliginosus* Fbr. — v. 7—9.
 4. *4-guttatus* Boisd. et Lacord. — m. frq. 5. 6.
 5. *ater* D. Geer. — v. Fl. et alibi. 6—8.
 6. *ambiguus* Schjödte in litt. — in fossis et staguis v. 7—9.

49. *Agabus* Leach.

1. *bipunctatus* Fbr. — rarior, 5. 8.
 2. *maculatus* L. — gregarius sub lapidibus ad ripas lacuum.
 6. 8. 9.
 3. *abbreviatus* Fbr. — in stagnis p. v. 3—5.
 4. *fuscipennis* Payk. — Fl. in fossis, $\frac{8}{49}$ non infrq. antea non mihi obvius. — 1838 ibid. copiose a D. Schjödte lectus.
 5. *femoralis* Gylh. — r. $\frac{5}{46}$.
 6. *uliginosus* L. — non infrq. 4—6. — Veirhöi, in littore marino. 6. sub Fucis.

7. *affinis* Payk. — r. Fl. 4.
8. *neglectus* Er. — r. 4.
9. *chalconotus* Pnz. — r. in rivulo sylvestri $\frac{3}{45}$.
10. *bipustulatus* L. — ubique v! 3—7. 9.

50. *Laccophilus* Leach.

1. *hyalinus* DG. — non infrq. in stagnis. 8. 9.

51. *Noterus* Clairv.

1. *crassicornis* Müll. prdrm. — v. 4. 8.

52. *Hydroporus* Clairv.

1. *bilineatus* Sturm. — r. in stagno $\frac{9}{43}$.
2. *elongatulus* Sturm. — p. in stagnis 5. 6.
3. *tristis* Payk. r!
4. *pygmæus* Sturm. — r! Fl. $\frac{5}{4}$ 45.
5. *memnonius* Nicol. Er. — r! Fl. $\frac{7}{7}$ 49.
6. *nigrita* Fbr. — n. frq. in stagnis 3.
7. *lineatus* Fbr. — ubique v. in stagnis 3. 8. 9.
8. *erythrocephalus* Fbr. — ubique v. in stagnis 3—5. 8.
9. *plausus* Fbr. — v! cum præcedentib. 3—7. 9.
10. *scopularis* Scht. r!
11. *pubescens* Gylh. r. $\frac{6}{47}$.
12. *umbrosus* Gylh. — non infrq. Fl. 4—7. 9; interdum in
gramine lectus.
13. *angustatus* Sturm. — r. Fl. 5. 7.
14. *vittula* Er. — p. v. 3. 4. 8. 9.
15. *palustris* L. — v! 3—5. 8. 9.
16. *dorsalis* Fbr. — non infrq. in stagnis. 3—5. 8.
17. *ruffrons* Duft. — r! in stagno $\frac{29}{3}$ 46.
18. *picipes* Fbr. — r. in stagnis, Fl. 4. 5.
19. *Halensis* Fbr. — r! Fl. 8. 9.

20. *reticulatus* Fbr. — r.
 21. *inæqualis* Fbr. — v! præsertim var. β . Scht. — 8. 9.

53. *Hyphydrus* Illig.

1. *ovatus*. L. — v. 3. 4. 7—9.

54. *Haliphus* Latr.

1. *fulvus* Fbr. — m. frq. 4. 9.
 2. *variegatus* Sturm. — non frq. 4. 5.
 3. *ruficollis* DGeer. — v! 3—5. 7—9.
 4. *lineatus* Aubé. Er. — non. infrq. in stagnis. Fl. 7—9.

IV. *Gyrini*.

55. *Gyrinus* Lin.

1. *natafor* Gylh. — v. 4—9.
 2. *celox* Scht. — r. Fl. 4.

56. *Oretochilus* Dej.

1. *villosus* Fbr. — m. frq. — Lac. Soran., sub lapidibus
 ad ripas interdum gregarius.

V. *Hydrophili*.

57. *Spercheus* Fabr.

1. *emarginatus* Fbr. — r! Fl. in fossis, plantis aquaticis
 adhærens. $\frac{5}{49}$.

58. *Helophorus* Illig.

1. *nabilus* Fbr. — v. — interdum in aridis et in gramine.
 3—5. 7—9.
 2. *grandis* Illig. — v. 4—6. — in gramine excipulo sæpius
 captus.

3. *granularis* L. Er. — v. 4—9.
4. *griseus* Hrbst. — r. $\frac{7}{44}$.

59. *Hydrochus* Germ.

1. *elongatus* Fbr. — non frq. 3. 9.
2. *brevis* Hrbst. — r. $\frac{4}{4}$ $\frac{5}{49}$ $\frac{7}{49}$.
3. *carinatus* Germ. — r. $\frac{3}{46}$ $\frac{5}{49}$.

60. *Ochthebius* Leach.

1. *pygmæus* Fbr. — v. 4. 5. 7. 9. 10. in stagnis, humidis et agris.

61. *Hydræna* Kug.

1. *riparia* Kug. Er. — r. sub lapidibus in amne Næsby.

62. *Limnebius* Leach.

1. *truncatellus* Payk. — Fl. v. in quisquiliis juxta fossas. 4. 5. 9.

63. *Laccobius* Erichs.

1. *minutus* L. non infrq. 5. Lac. soran.

64. *Berosus* Leach.

1. *luridus* L. — non infrq. 4. 5. 9.

65. *Hydrophilus* Fabr.

1. *piceus* Fbr. — v. in stagnis. Fl. 4. 5. 8. 9.
2. *aterrimus* Eschsch. — non infrq. in stagnis 4. 8.
3. *caraboides* L. — v. 4. 5. 8. 10.

66. *Hydrobius* Leach.

1. *bicolor* Payk. — r. $\frac{9}{43}$.

2. fuscipes L. — v. in stagnis 4. 5. 9.
3. limbatus Fbr. — v. in stagnis et rivis. 4—6. 8. 9.
4. griseus Fbr. — non frq. — 5. in stagnis.
5. testaceus Fbr. v. 3—5. 8.
6. marginellus Fbr. — r. in littore lacus sorani sub quisquiliis. 4. 6. Veirhöi, in littore marino. 6.
7. frontalis Er. — r! Fl. in quisquiliis ad fossas. $\frac{4}{45}$.

67. Cyllidium Erichs.

1. seminulum Payk. — v. sub lapidibus ad ripas lacus sorani; Fl. in quisquiliis juxta fossas. 3—5.

VI. Sphaeridii.

68. Cyclonotum Dej.

1. orbiculare Fbr. — v! in humidis et aquis, sub lapidibus in littore lacuum sæpe gregarium 3—6. 9—12.

69. Sphæridium Fabr.

1. scarabæoides Fbr. — v! coprobium velut sequentes. 2—5. 8.
2. marginatum Fbr. — r! $\frac{8}{45}$.
3. bipustulatum Fbr. — m. frq. 5—8.

70. Cercyon Leach.

1. hæmorrhoidale Fbr. — r. in stercore. $\frac{5}{45}$. $\frac{5}{49}$.
2. hæmorrhoum Gylh. — v. præsertim in paludosis et sub lapidibus ad littora lacuum. 4—7.
3. flavipes Fbr. — v. in humidis et juxta aquas. 5—8.
4. melanocephalum L. — m. frq. Fl. 8.
5. unipunctatum L. — ♀ v. ♂ m. frq. in stercore. 4. 8. vespere volans 5.

6. *pygmæum* Illig. — in humidis, non frq, 5. 7. var. *Er. Sph. merdarium* Sturm, frequentior, in humidis et stercore. 5. 7.
7. *anale* Payk. — v. in humidis, in quisquiliis juxta fossas et lacus. 3. 6—8.
8. *lugubre* Payk. — v. in humidis cum præcedente. Fl. 4—6. 8—10.
9. *minutum* Fbr. — non frq. in humidis Fl. 4.

71. *Megasternum* Mulsant.

1. *boletophagum* Marsh. — r. in putridis truncorum. 7.

72. *Cryptopleurum* Mulsant.

1. *atomarium* Fbr. — v. in stercore, putridis 5—7. hibernat in muscis.

VII. *Parni.*

73. *Parnus* Fabr.

1. *prolificicornis* Fbr. — v. in fossis, stagnis, in littore lacuum. Fl. v! 3—6.
2. *auriculatus* Illig. — r. cum præcedente. 4. 5.

VIII. *Elmides.*

74. *Limnius* Müll.

1. *tuberculatus* Müll. — v. sub lapidibus in littore lacus Sorani; Fl. et juxta lacum in *Mentha aquatica*, *Lycopo europ.* *Digraphide arundinac.* aliisque plantis aquaticis sæpe myriades 8.
2. *troglydites* Gylh. — r. sub lapidibus amnis Næsby. 8.

75. *Elmis* Latr.

1. *aeneus* Müll. — r! *ammis* Næsby. 8.

IX. *Heteroceri*.76. *Heterocerus* Bosc.

1. *fuscus* Kiew. — r! Ringsted.
2. *laevigatus* Pnz. — n. frq. in lutoso stagnorum et fossarum 5. 6. Veirhöi, in littore marino. 6.

X. *Silphae*.77. *Necrophorus* Fbr.

1. *humator* Fbr. — p. non infrq. 5. 6. 8.
2. *vespillo* Lin. — non infrq. 5. 6.
3. *vestigator* Hersch. — r. 5. 8.
4. *ruspator* Er. — non frq. 5—7.
5. *mortuorum* Fbr. — v. 7—10; in sylvis in *Agaricis putridis* v!

78. *Necrodes* Wilkin.

1. *littoralis* Fbr. — p. n. frq. 5—7.

79. *Silpha* Fbr.

1. *thoracica* L. — v. tempore vernali; 2—9; in Phallo impudico frq. 8. 9.
2. *rugosa* L. — p. non frq.
3. *sinuata* Fbr. — non infrq. 5. 6. 8.
4. *dispar* Herbst. — p. 5.
5. *opaca* L. — p. non infrq. 6. 8. 10. coit. 6.
6. *4punctata* L. — non infrq. 3. 5—7 in sylvis; Bromme, in sylva acerosa, inter larvarum myriades *Sericariae* Monachae 6--7/49.

7. *carinata* Illig. — v. temp. vernali, postea 7. 8.
8. *tristis* Illig. — v. in viis et locis aridis, 4. 5. 7. 8. 10.
9. *obscura* L. — v. cum præcedente, 4—6. 8.
10. *atrata* L. — v! in sylvis et hortis per totum annum, sub lapidibus, cortice, in truncis etc.

80. *Catops* Fabr.

1. *angustatus* Fbr. — r. p. 5. 7—9.
2. *fuscus* Pnz. — r! $29/5$ 49.
3. *picipes* Fbr. — r. in horto academico, juxta murum, in rimulis plures $28-30/5$ 47. posthac r!
4. *tristis* Pnz. — r. 24 et $29/5$ 48, in gramine.
5. *morio* Er. — v. in humidis, 2—4. 12. Fl. ad pontes et fossas in gramine et quisquiliis.
6. *fuliginosus* Er. — r! semel juxta pontem regium (28_{10} 49), inter lacus Soran. et Pedersborg.
7. *fumatus* Spence. Er. — non infrq. variis locis, in agris et humidis, sub fronde decidua, gramine arido. 4—7.
8. *scitulus* Er. — r. in trunco Alni, $9/43$.
9. *velox* Er. — r. sub fronde decidua in sylvis et horto academ. 3. 9. 10.
10. *sericeus*. Fbr. — non frq. in hortis ad muros; in fungis arboreis. 5. 8—10.
11. *titubans* Schjödte in litt. — r! $20/10$ 46.

81. *Colon* Herbst.

1. *dentipes* Sahlb. — r! in gramine $5/7$ 47.
2. *angularis* Er. — r! 8.

82. *Scydmaenus* Latr.

1. *collaris* Müll. — v. Fl. et in alnetis sub fronde decidua. 4—6.

2. *elongatulus* Müll. — v. in gramine agrorum; in hortis, alnetis sub fronde decidua, muscis. 3—5. 11.
3. *rutilipennis*. Müll. — r. 4. 6.
4. *hirticollis* Illig. — v. Fl. in quisquiliis juxta pontes et fossas. 4. 5. 8—11.
5. *tarsatus* Müll. — v. in fimetis horti academ., in truncis sub Agaricis putridis etc. 3. 4. 7. 8.

XI. Pselaphi.

83. *Pselaphus* Herbst.

1. *Heisii* Hrbst. — r! Fl. 4.
2. *Dresdensis*. Hrbst. — v. in gramine et in quisquiliis locis humidis; Fl. v! in alnetis; juxta fossas.

84. *Bryaxis* Kugel.

1. *sanguinea* Fbr. — in paludosis, Fl. v! in gramine, herbis et quisquiliis juxta fossas. 3—6. 9. 11.
2. *fossulata* Reichb. — v. in humidis et paludosis, Fl. in quisquiliis cum præcedente, in alnetis in fronde putrescente etc. 2—5. 8. 10.
3. *impressa* Pnz. — Fl. v! cum præcedentibus 2—5.

85. *Bythinus* Leach. p.

1. *Burellii* Denny. — Fl. non infrq. 4. 9. 11. in alnetis interdum copiose sub fronde decidua legitur 4.
2. *bulbifer* Reichb. — in humidis, Fl. et in alnetis v! sub muscis et fronde decidua, 3—5. 8. 11.
3. *puncticollis* Denny — rarior in alnetis sub fronde decidua. 4. 5.

86. *Tychus* Leach.

1. *niger* Payk. — ubique v. in gramine agrorum et sylvarum, in paludosis et ad lacus sub quisquiliis et fronde decidua. ♀ parvior. 4—6. 10. 11.

87. *Euplectus* Leach.

1. *sulcicollis* Reich. — r! semel in Salice Capræa ad sepe silvestrem captus, $\frac{7}{44}$.
2. *Karstenii* Reichb. — r. in flmetis horti acad. 8.
3. *signatus* Reichb. — v. cum præcedente. 8.
4. *sangvineus* Denny. Boisd. et Lacord. — rarior cum præcedentibus. 8.
5. *ambiguus* Reichb. — r. 4 et $\frac{11}{44}$.
6. *nanus* Reichb. — r. plures sub quercus cæsæ cortice lecti, $\frac{9}{5}$ 49 et diebus insequent.

XII. Scaphidii.

88. *Scaphisoma* Leach.

1. *agaricinum* Fbr. — v. in fungis arboreis. 3—10.

XIII. Ptilii.

89. *Trichopteryx* Kirby.

1. *atomaria* D.G. — v. in agris, humidis, hortis et sylvis, sub fronde decidua, in muscis truncorum, quisquiliis. 4—6. 8. 9. 11.
2. *grandicollis* Märkel (*fascicularis* Gillm. Sturm.) v. in humidis et alnetis sub fronde decidua, in quisquiliis, muscis etc. 4. 10.

3. *pumila* Er. — r! $\frac{8}{46}$.
4. *clavipes* Gillm. (*brevipennis* Er.) in *alnetis* in *muscis*,
 $\frac{10 \cdot 11}{43}$ *copiose lecta*.

90. *Ptilium* Schüppel.

1. *saturale* Heer. — r! $\frac{8}{46}$.

91. *Ptenidium* Erichs.

1. *lævigatum* Gillm. — r! $\frac{10}{46}$.
2. *apicale* Sturm. — r. $\frac{30}{10}$ 43. $\frac{6}{44}$.
3. *fuscicorne* Er. — *semel in trunco putrido* $\frac{14}{4}$ 49. — in
horto academico sub lapidibus in littore lacus,
non in frq. $\frac{5}{49}$.

XIV. *Anisotomæ*.92. *Anisotoma* Knoch.

1. *cinnamomea* Puz. — r!
2. *obesa* Schm. Er. — n. frq. in *gramine*. $\frac{6}{45}$. $\frac{6}{47}$.
3. *dubia*, var. 2. Er. — *rarior*, in *gramine sylvestri*. 7.
var. 3. Er. — n. frq. — in *silvis*, Grydbrg. $\frac{1}{6}$ 45.
Tuel $\frac{25}{7}$ 47.
4. *flavescens* Schm. Er. — r! in *gramine* $\frac{30}{7}$ 49.
5. *calcarata* Er. — In *pratis sylvaticis excipulo sæpius*
capta 6. 7.
6. *parvula* Sahlb. Er. — r. $\frac{6 \cdot 7}{44}$. $\frac{6}{46}$.

93. *Colenis* Er.

1. *dentipes* Gylh. — r. in *gramine et fungis*, 7. 8.

94. *Liodes* Er.

1. *humeralis* Fbr. — v, in *Polyporis et muscis*, 5—9.

2. orbicularis Hrbst. — r. in fungis 8. Scht.

95. Agathidium Illig.

1. atrum Payk. — r! in silva acerosa Grydbrg. $\frac{9}{43}$.
 2. mandibulare Er. — non frq., sub cortice Alni, Quercus. 8.
 3. varians Beck. Er. — non infr. sub fronde decidua, in vegetabilibus putridis, in hortis, sylvis; Fl. in alneto sæpe copiosum, 4. — 4. 7. 8. 10.
 4. rotundatum Gylh. — r! in fungis, 8. Scht.
 5. nigrinum Sturm. — In sylva, in muscis trunci putridi $\frac{30}{10}$ 43 et in polyporo $3-\frac{14}{6}$ 49 non paucæ lecta.
 6. lævigatum Er. — Semel in acerosis Brom. $\frac{13}{6}$ 49.

XV. Phalacri.

96. Phalacrus Payk.

1. corruscus Payk. — ubique v! in collibus, agris, in floribus, truncis etc. 5—8. var. Er. picipes Steph. — rarior.

97. Olibrus Er.

1. æneus Fabr. — non infrq. 5. 8. 10. 11. hibernat in muscis.
 2. Millefolii Payk. Er. — rarior, 7. 8. in copula 7.
 3. geminus Illig. — interdum v! in horreis sub culmis et in quisquiliis, 8 fin.
 4. piceus Koch. — r. 8. 9.

XVI. Nitidulae.

98. Cercus Latr.

1. pedicularius L. — v. in agris et sepibus. 5. 6.

99. *Brachypterus* Kugel.

1. *gravidus* Illig. — rarior. 7.
2. *pubescens* Sturm. — r. $\frac{8}{48}$.
3. *Urticæ* Fbr. — v! in *Urtica dioica* 6—9.

100. *Carpophilus* Leach.

1. *hemipterus*. L. — r!

101. *Epuraea* Er.

1. *10-guttata* Fbr. — Semel sub cortice Sorbi a larvis
Cossi perforatæ. $\frac{9}{43}$.
2. *æstiva* L. Er. — v! in floribus *Oxyacanthæ*, Sorbi etc.
5. 6. 8.
3. *melina* Er. — r. — in floribus *Oxyacanthæ*.
4. *variegata* Hrbst. — non infreq. in sylvis in *Polyporis*, 5.
9. 10; semel in *Agarico putrido* $\frac{4}{49}$.
5. *neglecta* Sturm. — v. in sylvis sub cortice *Quercus* et
in *Polyporis*. 4—9.
6. *obsoleta* Fbr. — p. m. freq. 5—7.
7. *pusilla* Illig. — non freq. — $\frac{5}{49}$. — in sylva *acerosa*
Brom. $\frac{9}{43}$. $\frac{5}{49}$.
8. *oblonga* Hrbst. — r! $\frac{9}{43}$.
9. *longula* Er. — In succo et sub cortice *Quercus cæsæ*
 $\frac{6}{49}$ plures.
10. *floreæ* Er. — cum præcedente eodem loco plures, $\frac{6}{49}$.
11. *limbata* Fbr. — In trunco sub *Agaricis putridis* $\frac{6}{7}$ 49
v; $\frac{26}{7}$ 49 r. e. l. — in horto $\frac{20}{7}$ — $\frac{22}{7}$ 49 plures
sub tabulis ligneis, *agaricis pullulantibus super-*
positis.

102. *Soronia* Er.

1. *punctatissima* Illig. — alibi in truncis a larvis Cossi per-
foratis interdum v! hic r.

2. *grisea* L. — v. Ad radices, sub cortice, in succo feruescente arborum, præsertim *Quercus*; in *Agaricis putridis*, interdum in gramine, 5—10.

103. *Omosita* Er.

1. *colon* L. — m. frq. in horto, in sylvis sub *Agaricis putridis truncorum*. 5. 7.
2. *discoidea* Fbr. — v. in hortis et sylvis ad radices arborum in *Agaricis putrescentibus*. 3—7. 10.

104. *Meligethes* Kirby.

1. *æneus* Fbr. — v! in floribus *Cruciferarum* aliarumque plantarum, 5—8.
2. *viridescens* Fbr. — v! cum præcedente.
3. *ochropus* Sturm. — non infrq. 6. 8.
4. *tristis* Sturm. — p. non infreq. 6 (Brom. ad lac. Tiis.)
5. *pedicularius* Gylh. — r. in sylva, $\frac{31}{5}$ 48.
6. *umbrosus* Sturm. — r. in sylva. 4. 5. ♂. ♀.
7. *serripes* Gylh. — Brom. semel $\frac{3}{8}$ 49.

105. *Thalycera* Er.

1. *sericea* Sturm. — r! ad lac. Tuel $\frac{25}{9}$ 47.

106. *Pocadius* Er.

1. *ferrugineus* Fbr. — v. 5—8. 12. in sylvis in polyporis; in *bovistis* plures, larvæ $\frac{4}{49}$, imagines $\frac{5}{49}$.

107. *Ips* Fabr.

1. *4-guttata* Fbr. — rarior; $\frac{10}{5}$ 46 copiosa inter ligna et sub cortice *quercus*.
2. *4-punctata* Hrbst. — p. non infr. nunquam copiosa, in muris, *Populo balsamifera*, truncis *putridis Quercus*. 5. 6. 8.

108. *Rhizophagus* Hrbst.

1. *depressus* Fbr. — non infreq. præsertim in sylvis acerosis (Brom. Grydbrg) 4. 6. sub cortice truncorum *Pini sylvestris*.
2. *dispar* Payk. — m. freq. in truncis putridis.
3. *bipustulatus* Fbr. — v. eum præcedente 2—5. 10. etiam sub cortice *quercus*.
4. *ferrugineus* Gylh. — r. $\frac{5}{49}$.

XVII. *Colydii*.109. *Sarrotrium* Illig.

1. *clavicorne* L. — in fossa arenosa inter Brom. et *Terslöse* v. $\frac{5}{49}$.

110. *Ditoma* Illig.

1. *crenata* Fbr. — v. sub cortice *fagi*. 6—8.

111. *Cerylon* Latr.

1. *histeroides* Fbr. — v. sub cortice et in truncis putrescentibus, in sylvis frondosis et acerosis. 4—10.
2. *impressum* Er. — sub cortice *quercus* (*Suserup*) $\frac{24}{8}$ 48 v.

XVIII. *Cucujii*.112. *Pediaeus* Shuk.

1. *dermestoides* Fbr. — in sylva semel bina specimina legi inter trabes quernas. $\frac{5}{46}$.

XIX. *Cryptophagi*.113. *Sylvanus* Lair.

1. *frumentarius* Fbr. — n. infreq. i saccharo.

114. *Telmatophilus* Heer.

1. *Typhæ* Fall. — p. in *Typha*. 4 (in vaginis), 5. 7.
2. *Caricis* Oliv. — v. in paludosis, Fl., in ripa lacustri. 4—8.

115. *Antherophagus* Knoch.

1. *pallens* Oliv. — r. in gramine nemorum.

116. *Cryptophagus* Herbst.

1. *setulosus* Sturm. semel ad lac. Tuel. $1\frac{4}{8}$ 47.
2. *umbratus* Er. — r! $1\frac{0}{4}$ 6.
3. *scanicus* L. Er. — p. v! sub lapidibus, in muscis, in quisquiliis horreorum, in muris et domicilliis, in fronde quercus. 6. 8—11.
4. *badius* Sturm. — in horreo plures $\frac{2}{8}$ 41. (Holsteinsminde).
5. *affinis* Sturm. — non infreq. in muscis, gramine et horreis. 7—10.
6. *bimaculatus* Gyllh. — in paludosis 5, in alnetis sub muscis v. $1\frac{1}{4}$ 4.
7. *crenatus* Gyllh. — r! cum præcedenie $1\frac{1}{4}$ 4.
8. *dentatus* Sturm. — v! in paludosis, horreis, Agaricis putridis, frondibus quercus. 6—11.

117. *Paramecosoma* Curtis.

1. *Abietis* Payk. — non freq. — in acerosis. 6—8.

118. *Atomaria* Kirby.

1. *fumata* Er. — rarior; in sylva nonnullæ $3\frac{0}{10}$ 43.
2. *nana* Er. — non infreq. in agris, paludibus et hortis sub muscis et in gramine 4. 5. 10.

3. mesomelas Hrbst. — v! ubique; in gramine et quisquilliis; in agris hortis et juxta aquas; 2—9. in copula $\frac{1}{8}$ 49.
4. fuscipes Steph. — in paludosis non infrq. 4. 5. 7.
5. bicolor Gylh. — r. Fl. in alneto sub muscis $\frac{1^1}{43}$. $\frac{4}{45}$.
6. atra Hrbst. — rarior et singulatim, in agris $\frac{5}{49}$. et humidis $\frac{4}{49}$ (Fl.), $\frac{5}{49}$ (Lac. Skarrits).
7. apicalis Er. — r. Fl. $\frac{4}{48}$. $\frac{4}{49}$.
8. nigriceps Märk. Er. — v. in gramine, Fl. v! 5. 7.
9. pusilla Gylh. — r! $\frac{3^0}{7}$ 47 (Skjoldet).
10. analis Er. — semel juxta lacum $\frac{2^6}{7}$ 49.
11. terminata Heer. Er. — in truncis agaricis putridis obsitis non r. 7. 8.
12. gibbula Er. — singula $\frac{1^0}{46}$.
13. umbrina Gylh. — r! Fl. $\frac{1^1}{5}$ 49.

119. Epistemus Er.

1. dimidiatus Sturm. — in horreis sub quisquilliis v. $\frac{8}{46}$. (Holsteinsminde).
2. globulus Payk. — non infrq. sub frondibus et fungis putrescentibus, Fl. et juxta lacum. 5—7.
3. exiguus? — Er. — semel ad lacum Löng. $\frac{1^9}{3}$ 48.

120. Mycetaea Steph.

1. hirta Marsh. — r! sub cortice Aceris in horto academico. $\frac{5}{7}$ 49.

121. Engis. Payk.

1. humeralis Fbr. — non infrq. in fungis arboreis. 5. 6. 8.

122. Triplax Payk.

1. aenea Payk. — r. in sylvia Suserup $\frac{5}{44}$ plures.

2. *russica* L. — rarior, in fungis, 5. 6. 7.

123. *Tetratoma* Fabr.

1. *fungorum* Fbr. — r. $\frac{9}{43}$.

XX. Latridii.

124. *Monotoma* Herbst.

1. *picipes* Hrbst. — Holsteinsminde v. in horreo sub quisquiliis $\frac{8}{46}$. — hic r. in gramine $\frac{7}{49}$.

125. *Latridius* Herbst.

1. *lardarius* D. G. — p. v. in quisquiliis horreorum (Holsteinsminde 8). — in alneto sub muscis rarior, $\frac{11}{43}$.
2. *minutus* L. — ubique v! in domibus, gramine, muscis, truncis, quisquiliis.
3. *transversus* Oliv. — v! in humidis sub muscis, in truncis. 3—6. 8. 10. 11.
4. *rugosus* Hrbst. — in sylva sub quisquiliis semel plures. $\frac{9}{49}$.

126. *Corticaria* Marsh.

1. *pubescens* Illig. — non frq. 8.
2. *serrata* Payk. — Holsteinsminde v! $\frac{8}{46}$ sub quisquiliis in horreo.
3. *cylindrica* Mannerh. Redtb. — r. $\frac{8}{46}$. — Brom. $\frac{8}{48}$.
4. *elongata* Schüp. Glh. — semel in horto academ. $\frac{1}{5}$ 49.
5. *crenulata*. — Gylh. — in horto academ. v. in polyporo 5. 8.
6. *gibbosa* Hrbst. — v! Fl. in alnetis, sylvis, in muscis truncorum, 9—11.

7. fuscula Gylh. — v. in alnetis sub muscis, 10. 11.
 8. similata Schüpp. Glh. — rarior, Fl. $1\frac{1}{13}$. $1\frac{1}{14}$.

XXI. Mycetophagi.

127. Mycetophagus Hellwig.

1. 4-pustulatus L. — v. interdum gregarius in truncis et ad radices arborum in muscis et agaricis. 5. 6. 8. 9.
 2. piceus Fbr. — non infreq. in muscis et agaricis 7—9.
 3. multipunctatus Hellw. — in agaricis sæpe v! 3. 4. 8. 9.
 Not. M. atomarius Hellw. alibi v., hic nondam obuius.

128. Triphyllus Megerle.

1. punctatus Hellw. — in fungis non infreq. 7. 8. 10.

129. Litargus Erichs.

2. bifasciatus Fbr. — r! in horto academico semel in polyporo $1\frac{1}{8}$ 48.

130. Typhæa Kirby.

1. fumata L. — m. freq. ad parietis herreorum. 8.

XXII. Dermestæ.

131. Byturus Latr.

1. fumatus L. — v in fruticibus et floribus Rubi, Oxycanthæ, Pruni Padi, etc. Larva in fructu Rubi idæi. 5. 6.
 2. tomentosus Fbr. — v. cum præcedente. 5—7.

132. Dermestes L.

1. murinus L. — r. in hortis et viis, $2\frac{3}{5}$ 46. $6\frac{1}{5}$ 48.

2. *laniarius* Illig. — in hortis, præsertim h. academ. v! in muris et ad parietes 5. 6. — rarior in collibus sub lapidibus $\frac{5}{49}$ (Löng.), in acerosis in foveis $\frac{5}{49}$ (Brom.); in foveis arenosis, $\frac{5}{49}$ (Broby); in littore lacus Tjustrup $\frac{8}{45}$, Tiis $\frac{6}{47}$ et 48.
3. *lardarius* L. — ubique in domibus, carni, lardo, pellibus infestus. 5—7.

133. *Attagenus* Latr.

1. *pellio* L. — m. frq. in Musæis, floribus *Oxyacanthæ*, 5. 6. — ♂ rarior.

134. *Megatoma* Herbst.

1. *undata* Lin. — r. $\frac{23}{5}$ 46. $\frac{18}{6}$ 47.

135. *Tiresias* Steph.

1. *serra* Fbr. — r! $\frac{7}{44}$.

136. *Anthrenus* Geoffr.

1. *muscorum* L. — ubique v. in domibus et floribus 6—8.

137. *Trinodes* Megerle.

1. *hirtus* Fabr. — r! Fuirendal $\frac{8}{39}$.

XXIII. *Georyssi*.138. *Georyssus* Latr.

1. *pygmæus* Fbr. — non infrq. 4. 5. in humidis, Fl. juxta fossas in quisquiliis; semel in horto academ. in fossa lutosa $\frac{7}{49}$.

XXIV. Byrri.

139. *Aspidiphorus* Latr.

1. *orbiculatus* Gylh. (*Nitidula*) — v. in fungis truncorum præsertim in polyporis, 6—8.

140. *Simplocaria* Marsh.

1. *semistriata* Fbr. — p. m. frq. in horto academ. in agris, 5. 8—10.

141. *Byrrhus* Lin.

1. *pilula* L. — ubique v. præsertim in aridis. 4—6.
2. *fasciatus* Fbr. — r! semel in arenosis juxta Brom. ²⁹/₆ 47.
3. *dorsalis* Fbr. — non infrq. 5—8, in hortis, sylvis (*Susserup*, *Hjortenæs*) et arenosis (*Brom.*)

142. *Cytilus* Erichs.

1. *varius* Fbr. — non infrq. in humidis (*Fl.*), agris et arenosis. 4—6.

143. *Morychus* Erichs.

1. *aneus* Fbr. — in arenosis non infrq. 5—7 (*Brom. Tersløse*, *Broby*, *Veirhøi*).

XXV. Throsci.

144. *Throscus* Latr.

1. *dermestoides* L. — non infrq. in sylvis, alnetis, in foliis arborum et in gramine, 5—8.

XXVI. Histri.

145. *Platysoma* Leach.

1. *depressum* Fbr. — r! in trunco fagi sub cortice, ⁶/₄₈.

146. *Hister* Lin.

1. *unicolor* Fbr. — v. in cadavere, stercore cet. 5. 6.
2. *cadaverinus* Ent. Hft. — v. cum præcedente, 4—7.
var. *Stria dorsali tertia antice abbreviata.* — rarior.
 $\frac{7}{46}$. $\frac{1}{6}$ 47.
3. *terricola* Germ. — r! Fl. $\frac{1}{8}$ 47.
4. *neglectus* Germ. — r! (Feldskov), $\frac{22}{5}$ 47.
var. *Striis dorsalibus duabus primis modo abbreviatis*
tertia integra. — r! Fl. $\frac{11}{5}$ 49.
5. *carbonarius* Ent. Hft. — ubique v. in stercoralis. 5—8.
6. *purpurascens* Hrbst. — r. 5 (var. b. Gylh.).
7. *stercorarius*. Ent. Hft. — r! $\frac{15}{5}$ 45.
8. *bissexstriatus* Payk. — r! $\frac{8}{49}$. (H. parvus Gylh. var. b.).
9. *12-striatus*. Schrank. — rarior, in collibus aridis. 3. 5. 8.
- * 10. *corvinus* Germ. — *unicus in litore marino infra "Veir-*
höi" $\frac{10}{6}$ 48.

147. *Paromalus* Erichs.

1. *flavicornis* Hrbst. — in ulmo putrido multos legi, $\frac{4}{47}$.
 $\frac{6-8}{48}$. 4. 5. $\frac{9}{49}$; sub cortice querens nonnulli
 $\frac{24}{8}$ 48 (Suserup).

Nota. *Paromal. parallelopipedus* Er., quem in "Forhandlinger ved de skandinaviske Naturforskeres femte Møde i Kjöbenhavn, Juli 1847" p. 671 inter insecta rariora regionis Soranæ attuli, secundum examen ulterius revera ad *P. flavicornem* Hrbst. pertinet.

148. *Saprinus* Erichs.

1. *nitidulus* Fbr. — interdum copiosus in cadaveribus, $\frac{6-7}{46}$.
2. *æneus* Fbr. — non infreq. præsertim locis aridis, nunquam vero copiosus. 5- 7.

var. b. Gyll. $\frac{7}{46}$. — in littore arenoso lacus Tiis
unicus $\frac{23}{6}$ 47.

3. rotundatus Illig. — non frq. Fl. in sylvis et hortis, 5—7. 9.

Nota. Stria suturalis in aliis evanida, in aliis unum alterumve ejus rudimentum antice v. pone medium adest; raro profundior, antice cum opposita fere juncta et postice paullo ultra medium elytri descendens.

4. conjungens Payk. — r! sub stercore arido $\frac{11}{5}$ 48.

5. rugifrons Payk. — in littore arenoso juxta lacum Tiis sub stercore arido multi $\frac{23}{6}$ 47.

149. Plegaderus Erichs.

1. dissectus Er. r. — modo in ulmo putrido, ubi plures, $\frac{8}{4}$ 47. $\frac{5}{8}$ 48. $\frac{18}{9}$ 48. 5 et $\frac{7}{5}$ 49.

150. Abræus Leach.

1. globosus Ent. Hft. — p. v. 4—10. in fungis arboreis $\frac{10}{46}$, in ulmo putrido plurimi, $\frac{4}{47}$, $\frac{6}{9}$ 48. $\frac{5}{49}$. — in trunco, in Agaricis aliisque plantarum residuis putrescentibus, $\frac{7}{49}$.

2. nigricornis Ent. Hft. — in horto academ. v. sub tabulis ligneis simetis impositis, 7. 8.

XXVII. Scarabaeides.

a. Lucanides Latr.

151. Lucanus Lin.

1. Cervus Lin — non frq. 6—8 (Suserup, Tase. Oldebjerggd.).

152. Dorcus Megerle.

1. parallelepipedus Fbr. — v. in truncis fagi. 2—8.

153. *Sinodendron* Fbr.

1. *cylindricum* Fbr. — m. frq. in truncis putridis ⁴/₄₈; in ligno querno ⁶/₄₅.

b. *Geotrupidæ* M. Leay.154. *Geotrupes* Latr.

1. *vernalis* L. — in aridis et arenosis S.
2. *stercorarius* L. — ubique v!
3. *putridarius* Esch. Er. rarior videtur, ⁶/₄₉ (Brom.).
4. *sylvaticus* Fbr. — in sylvis ubique v! 5—9; in agaricis putridis sæpe copiosus.

c. *Coprides* Leach.155. *Copris* Geoffr.

1. *Lunaris* L. — in collibus et pascuis aridis interdum v!
5. 6.

156. *Oonthophagus* Latr.

1. *vacca* Lin. — (var. *medius* Sturm.), — v! cum præcedente.
2. *coenobita* Fbr. — in *stercoratis* rarior. 5.
3. *fracticornis* Pnz. — v! in pascuis, præsertim elatioribus. 5. 8.
4. *nuchicornis* L. — v. cum præcedente, 5. 6. 8.

d. *Aphodiidae* M. Leay.157. *Aphodius* Illig.

1. *erraticus* L. — v. in pascuis. 5. 7. 8.
var. β et δ Schm. frequentiores.

2. subterraneus Fbr. — r! $2\frac{4}{8}$ 45. 2♂ in pascuo in sylva.
3. fossor L. — ubique v! 4—10. — semel in trunco putrido. 2.
4. hæmorrhoidalis L. — r! in collibus aridis (Löng.) $1\frac{9}{5}$ 48.
5. scybalarius, var. conflagratus Fbr. — r! in arenosis, $\frac{1}{8}$ 48 (Brom.).
6. foetens Fbr. — p. v. in pascuis $\frac{8}{45}$; in collibus arenosis (Brom.) $\frac{1}{8}$ 48 plures.
 Varietates elytris vel totis nigris vel totis rubris raræ.
7. flmetarius L. ubique v! 3—10, hibernat interdum in truncis putridis.
8. ater D. Geer. — v. in aridis æque ac in pascuis depressioribus, in stercore ovino sæpe copiosus, 5—8.
9. granarius L. — non infrq. tempore vernali sub lapidibus, postea in stercoratis.
10. sordidus Fbr. — v! cum var. c. Gylh. 7. 8.
 var. b Gylh. r. (Brom. in arenosis).
11. rufescens Fabr. — n. infrq. in pascuis, sylvis et arenosis. 7. 8.
12. nitidulus Fabr. — in collibus arenosis (Brom.) semel copiose lectus, $\frac{1}{8}$ 48, alibi non obvius.
13. niger Illig. — (plagiatus var. β Schm.). — r. Tils Sö $\frac{6}{47}$. — Veirhöi $\frac{6}{48}$.
14. inquinatus Fbr. — v. cum var. ϵ . δ . η Schm.
 var. β Er. r. — 5. 6. 8. 10.
15. conspurcatus L. — r! semel $1\frac{2}{43}$. (Pedersborg).
16. tristis Pnz. — m. frq. 6—8 in arenosis (Brom.).
17. pusillus Hrbst. — non infrq. — in pascuis et aridis, 5. 8.
 var. Er. — m. frq. 5.
18. merdarius Fbr. — m. frq. 5. 8. (Brom.).
19. prodromus Brahm. — ubique v! var. ζ Schm. rarior. —

a primo verè usque ad serum autumnum; frequentius in stercore equino.

20. punctato-sulcatus Er. — non infrq. cum præcedente.
21. rufipes L. — ubique v! 7—9.
22. luridus Fbr. — v. cum var. d Er. 5—7.
var. g. Er. (nigripes Fbr.). — v.
23. porcatus Fbr. — m. frq. in smelitis horti Academ. 4. 5. 8.
— Brom. in sylva accrosa, 5 semel.

e. Melolonthidæ Heer.

158. Melolontha Fbr.

1. vulgaris. L. — certis annis v! ita 1847, quo frondes arborum, præfertim Quercus et Populi misere devastabantur, Pomacearum Drupacearumque intactis. Autumno præterlapso, 1849, larvæ certis locis gramini, satis, oleribus cetq. perniciosissimæ.

159. Rhizotrogus Latr.

1. solstitialis Lin. — non infrq. 6. 7. vespere volans. (Suserup).

160. Phyllopertha Kirby.

1. horticola L. — certis annis v! 6; rarior 7.

161. Serica Mac Leay.

1. brunnea L. — p. m. frq. 7. 8.

f. Cetoniidæ Mac. Leay.

162. Cetonia Fabr.

1. marmorata Fbr. — r! in horto academ. unica in carduo

⁶/₄₉. — singulas in hacce regione olim captas vidi.

2. *metallica* Payk. Er. — m. frq. 6—8. — 1847 initio m. Junii frondibus *Quereus* in sylva Grydb. perniciosissima, in societate cum *Melolontha* vulgari.
3. *aurata* L. — v! in floribus *Pruni spinosi*, *Oxyacanthæ*, *Sambuci*, *Viburni*, *Spiræarum*, *Umbellatarum* aliarumque. 5—9. — in humo 4. 10.

163. *Osmoderma* Lepell. et Serville.

1. *eremita* Scop. — r! — 1 ♂ in trunco putrido *Quereus* sylvæ Suserup, ⁸/₈ 48.

164. *Gnorimus* Lepell. et Serville.

1. *nobilis* L. — v. in hortis et sylvis 6—8, in floribus *Umbellatarum*, *Sambuci*, *Viburni*, *Spiræarum* aliarumque.
var. *Violaceo-viridis*. r!
 2. *variabilis* L. — r! vivum ipse non vidi, singulos vero in hacce regione lectos possideo.
-

Efterretninger

om

**Sorø Akademis Skole og Opdragelsesanstalt
i Skoleaaret 1849—1850**

af

Skolens og Opdragelsesanstaltens Rektor.

Skolens Disciple.

Til 1ste Juli 1849 var Antallet af samtlige Disciple, som Programmet fra forrige Aar udviser, 127, nemlig 63 Elever og 64 skolesøgende Disciple. I Aarets Løb ere 17 ved Dimission eller af andre Grunde¹⁾ udgaaede af Skolen og 37 nye optagne. Det største Antal, som til samme Tid ha været samlet i Skolen, har været 153 Disciple, hvoraf 23 vare Realister. De ledigblevne Elevepladser ere efterhaanden blevne besatte med skolesøgende Disciple. Skolens nærværende Disciple udgjøre (til 1ste Juli 1850) 147, nemlig 66 Elever og 81 skolesøgende Disciple. Disse ere saaledes fordelte:

VII Klasse	4		
VI —	12		
V —	19	V Realklasse	5
IV —	23	IV —	7
III —	25	III —	8
		II Klasse	26
		I —	18

¹⁾ En af de skolesøgende Disciple, G. Rhode, som var meget svagelig af Helbred, er i Aarets Løb afgaaet ved Döden.

Hvormange af Disciplene i I og II Klasse der ere bestemte til Realundervisning, kan ikke siges med Vished, da Undervisningen i disse to Klasser er fælleds.

Skolens Lærere.

Med Skolens Lærere er der i dette Skoleaar foregaaet følgende Forandringer:

Den konstituerede Lærer, Cand. polyt. Krarup Hansen blev under 7de Juli 1849 udnævnt til Adjunkt.

De theologiske Kandidater J. Svane og J. J. Lind konstitueredes til Lærere ved Skolen under 4de Sept. 1849.

Under den 21de Jan. 1850 blev Skolens Rektor udnævnt til Ridder af Dannebrogordenens 3die Klasse.

Under 31te Juli 1849 blev Adjunkt Th. Hansen udnævnt til opsigtførende Lærer istedenfor Adjunkt Ingerslev, der til 1ste September 1849 flyttede fra Akademibygningen.

Det specielle Tilsyn med Opdragelsesvæsenet har været overdraget til Adjunkterne Liebenberg, Blicher og Th. Hansen. Endel Inspektionsforretninger ere bestyrede af Adjunkt C. Hansen, og Adjunkt Sibbern har, som sædvanligt, besørget det nærmere Tilsyn med Orden og Renlighed i Klæder og i Bygningen samt den specielle Affattelse af alle Lektionstabeller og Examensschemata.

Undervisningsgjenstande, Lærebøger og læste Pensa.

Dansk.

- I Kl. Af 6 ugentlige Timer ere to anvendte til at diktere og gennemgaae de rettede Stile, 4 til Övelse dels i Læsning dels i Analyse (Kundskab til Ordklasser og Former, samt Opløsning af Sætningen i dens enkelte Dele). Disciplene have desuden skrevet to Stile om Ugen hjemme efter Krossings Opgaver. Hjorts Börneven er benyttet som Læsebog. De nödvendigste grammatikalske Regler ere mundtlig meddelte.
- II Kl. Bojesens Sproglære er gennemgaaet helt. Ved stadig Analysen ere de grammatikalske Begreber indövede. Hver Uge er der skreven 2 Stile, i Aarets første Del efter Diktat, senere Gjengivelse af en forelæst kort Fortælling. Saavidt Tiden har tilladt, ere Disciplene blevne övede i Oplæsning saavel af Prosa som Poesi samt i mundtlig Gjengivelse af Fortællinger.
- III Kl. De tvende ugentlige Timer ere anvendte til Stileövelser. Ved at lade Disciplene gjengive oplæste Fortællinger, lette Beskrivelser eller ved at lade dem oversætte enkelte Stykker af Hjorts tyske Læsebog har Læreren stræbt at hibringe dem Færdighed i korrekt, utvungent og smukt at fremstille det Meddelte.
- III Realkl. 3 Timer ere ugentlig anvendte til Stile. Medens Formaalet væsentlig har været det samme som ved Undervisningen i den foregaaende Klasse, ere Disciplene her en Time om Ugen ledede dertil gennem fortsat Analysen og ved mundtlig at gjengive selvvalgte Fortællinger eller Indholdet af et Digt. Oplæsning er jevnlig

övet, og i Forbindelse hermed er Brugen af Skilleteg-
nene indskjærpet. Enkelte Stykker af Oehlenschläger
og Heiberg ere forelæste af Læreren.

IV Kl. 1 Stil er skreven hver Uge. Opgaverne have dels
bestaaet i Beskrivelser og Skildringer af forskjellig Art,
dels er Stoffet taget fra det tidligere Læste i Religion
eller Nordens Mythologi; stundom Oversættelse fra Tydsk.
1 Time er ugentlig anvendt til nordisk Mythologi, hvis
Grundtræk med Benyttelse af Winthers: „Omrids af den
nordiske Mythologi“ ere meddelte under Læsning af
„Nordens Guder“; iligemaade ere Disciplene övede i Læs-
ning ved enkelte af Holbergs Komedier og Oehlenschlä-
gers „Hakon Jarl“.

IV Realkl. I det Væsentlige som IV Klasse. Mundtlige
Övelser og Indskjærpen af det Grammatikalske har væ-
ret Gjenstand for Undervisningen i den ene Time, denne
Klasse ugentlig har mere end den foregaaende.

V Kl. Disciplene have repeteret den nordiske Mythologi.
Læreren har meddelt en Udsigt over enkelte Forfatteres
Liv og Virksomhed og i Forbindelse hermed gennem-
gaaet forskjellige Prøver af deres Værker. Ogsaa af
bekjendte svenske Digttere ere enkelte Stykker læste.
En Time er ugentlig anvendt til Stil.

V Realkl. I Undervisningen er her fulgt samme Plan som
i ovenstaaende Klasse; men 2 Timer ere hver Uge an-
vendte til Stil. Mod Slutningen af Aaret har Læreren
mundtlig meddelt en kort Udsigt over Fædrelandets Lit-
teratur fra Holberg til vor Tid.

VI Kl. Litteraturhistorien er gennemgaaet efter Thortsen,
og samtidig ere Prøver læste saavel af ældre som yngre
Forfattere. En Stil er ndarbeidet hver Uge.

VII Kl. Da Disciplene ikke tidligere, saaledes som dette vil kunne forudsættes om dem, der i Fremtiden rykke op i VII Klasse, have læst den nordiske Mythologi, er en Udsigt over det Vigtigste af denne meddelt i Skoleaarets Begyndelse. Skriftlige Udarbejdelser ere affattede hver Uge enten hjemme eller paa Skolen. Ligeledes ere Övelser i det mundtlige Foredrag jevnlig anstillede. Forskjellige Digterværker ere læste, og Læreren har gennemgaaet det Væsentligste af den danske Metrik.

Latin.

- III Kl. Borgens Læsebog: de 5 første Afsnit og Begyndelsen af det 6te; nogle enkelte Stykker ere forbigaaede. Formlæren efter Madvigs Udtog. Hele Aaret ere nogle Timer egentlig anvendte til Övelse i Stil.
- IV Kl. Cæs. bell. Gall. III og IV; Sallusts Catilina. Det fastsatte Pensum af Madvigs Grammatik. Tre Stile ere regelmæssig skrevne om Ugen, to hjemme og en paa Skolen.
- V Kl. Cic. oratt. in. Catil. I—IV, oratt. pro Ligario og pro rege Deiotaro; Sall. Catil. cap. 51 til Slutn.; Virg. Æn. III. Cæs. bell. Gall. V og VI ere læste cursorisk. Syntaxen er repeteret efter Madvigs Grammatik. 3 Stile ere egentlig skrevne.
- VI Kl. Undervisningen i dette Fag har været delt mellem Skolens Rektor og Overlærer Bang. Under den Førstes Veiledning er læst Liv. III og VI samt det Vigtigste af de romerske Antiquiteter efter Bojesens Haandbog. Klas-sens övrige Pensa ere Cic. de offic. II og III; Virg. Æn.

III og IV. Medens der regelmæssig er udarbejdet 2 Stille om Ugen, er desuden hver anden Uge skreven en Version, ligesom en Time ugentlig er anvendt til mundtlig Oversættelse efter Henrichsens Opgaver eller af Ciceros Taler.

- VII Kl. Liv. III og VI; Virg. Æn. III; Cic. 4de Tale mod Catilina. De romerske Antiquiteter efter Bojesens Haandbog og den latinske Litteraturhistorie efter Tregders Haandbog ere gennemgaaede i Sammenhæng. To til tre Stille ere ugentlig udarbejdede, og en Version hver fjortende Dag. Nogen Tid er daglig anvendt til cursorisk Læsning, og saaledes ere foruden Henrichsens Opgaver til Oversættelse tillige længere Afsnit af Cicero, Tacitus, Svetonius, Seneca og andre Forfattere gennemlæste. Den övrige Tid er bragt til Repetition af det tidligere i Skolen Læste.

Græsk.

- IV Kl. Bergs Læsebog. Formlæren efter Tregders Grammatik.
- V Kl. Xenoph. Anab. I og II; Hom. Od. IX og X. Efter Tregders Grammatik er læst det for Klassen fastsatte Pensum.
- VI Kl. Herod. V, 97 til Enden; Xen. memor. Soer. IV; Platons Apol. Soer.; Hom. Od. IX, X og XII. Tregders Grammatik er benyttet.
- VII Kl. Hom. Od. IX—XII incl.; Soph. Antigone. De græske Antiquiteter efter Bojesens og den græske Litteraturhistorie efter Tregders Haandbog ere gennemgaaede i Sammenhæng. Den övrige Tid er brugt til Repetition af det tidligere i Skolen Læste.

Hebraisk.

VI Kl. B. Genes. cap. I—IV.

VI Kl. A. Genes. cap. VI—XXXV.

Whittes Grammatik og Analyse ere benyttede.

Tydsck.

I Kl. Rilses lille Læsebog S. 5—22, 58—78, 82—130.
Grundtrækkene af Formlæren ere indövede efter Hjorts Grammatik.

II Kl. Hjorts Læsebog S. 16—58. Efter Hjorts Grammatik er læst det Vigtigste af Formlæren, Kjönsreglerne samt de uregelmæssige Verber. De tre sidste Maaneder ere to Stile skrevne ugentlig.

III Kl. Hjorts Læsebog S. 58—87, 134—145, 164—173.
Hele Formlæren er repeteret efter Hjorts Gram. 1 Stil om Ugen.

III Realkl. Hjorts Læsebog S. 58—87, 127—132, 134—155, 159—162, 164—173. Formlæren er repeteret efter Hjorts Gram. 1 Stil er skreven ugentlig.

IV Kl. Hjorts Læsebog, pros. Del S. 101—112, 127—134, 312—326, 337—358. Störstedelen af Syniixen er læst efter Hjorts Gram.; Formlæren er repeteret indtil Verberne. Hver Uge er skreven 1 Stil.

IV Realkl. Hjorts Læsebog S. 185—193, 234—258, 312—321. Af Hjorts Gram. er læst omtrent Halvdelen af Syntaxen; det Meste af Formlæren er repeteret. Ugentlig ere to Stile skrevne, og en Time er hver Uge anvendt til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsck.

V Kl. Hjorts Læsebog, pros. Del S. 288—312, 520—542, af den poet. Del S. 48—88. Efter Sammes Gram. er

Syntaxen repeteret. 1 Time er hver Uge anvendt til cursorisk Læsning, og ugentlig er skreven 1 Stil, snart hjemme, snart paa Skolen.

V Realkl. Hjorts Læsebog, pros. Del S. 388—411, den poet. Del S. 1—69. Grammatiken er fuldstændig repeteret. 2 Stile ere skrevne om Ugen, og i samme Tid er 1 Time anvendt til cursorisk Læsning og 1 til Övelse i mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk.

VI Kl. B. Hjorts Læsebog, poet. Del S. 111—171. 1 Time om Ugen er anvendt til cursorisk Læsning, og hver anden Uge 1 til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk. 1 Stil er skreven ugentlig snart hjemme, snart paa Skolen.

VI Kl. A. Hjorts Læsebog, pros. Del S. 454—512. Grammatiken er repeteret. Hver Uge er 1 Time brugt til cursorisk Læsning, og hver anden 1 til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Tydsk. 1 eller 2 Stile ere ugentlig udarbejdede. Det Vigtigste af den tydske Litteraturs Historie er meddelt af Læreren.

Fransk.

II Kl. Borrings Læsebog for Melleml. S. 1—38. Af Sibberns Stileövelser, 1ste Afsnit: de 17 förste Stykker. Efter Abrahams's Gram. Artiklerne, Kjönnen, Kjönsböininger, Tallet og Hjælpeverberne.

III Kl. Borrings Læsebog for Melleml. S. 74—90, 151—185 og 241—250. Sibberns Stileövelser 1ste Afsnit: de ulige Stykker fra 1—49 undt. 39 og 43. Abrahams's Gram. § 49—§ 126. 1 Stil er skreven ugentlig.

- III Realkl. Borrings Læsebog for Melleml. S. 74—90, 151—157, 167—185 og 241—250. Sibberns Stileøvelser 1ste Afsnit: de lige Stykker fra 10—48 samt sidste Halvdel af 21, undt. 18 og første Halvdel af 30. Abrahams's Gram. § 49—§ 126. 2 Stile om Ugen.
- IV Kl. Borrings Études littér. S. 1—10, 133—172 og 188—191. Sibberns Stileøvelser 1ste Afsnit: de lige Stykker fra 52—82, og af 2det Afsnit: de ulige Stykker fra 1—11 samt 12. Abrahams's Gram. § 127—§ 133 og § 159—§ 184. 1 Stil hver Uge.
- IV Realkl. Borrings Ét. litt. S. 1—10, 46—62, 228—242, 333—342 og 384—406. Sibberns Stileøvelser 1ste Afsnit: de lige Stykker fra 38—82. Abrahams's Gram. § 127—§ 133. 2 Stile hver Uge.
- V Kl. Borrings Études litt. S. 46—105, 353—383, 425—441. Abrahams's Gram. fra § 193 til Enden. Sibberns Stileøvelser 2det Afsnit: Stykkerne 23—29, 31—33, 35, 39—43, 45, 47, 49, 51—56, 58—59, 61—63, 65—75, 77—78. 1 Stil er skreven ugentlig.
- V Realkl. Borrings Ét. litt. S. 32—62, 133—158, 227—334, 353—377 og 393—404. Abrahams's Gram. fra § 193 til Enden, og Sibberns Stileøvelser, 2det Afsnit er benyttet til at indøve de lærte Regler. Hver Uge er der skrevet to Stile, en paa Skolen og en hjemme.
- VI Kl. B. Leber „Handbuch der franz. Sp. u. Litt.“, poet. Del S. 167—183, 200—247; den pros. Del S. 1—80. Af Abrahams's Gram. fra § 316 til Enden; de deri indeholdte Regler ere indøvede ved mundtlig Stil efter Sibberns Stiløvelser 2det Afsnit.
- VI Kl. A. Büchner u. Hermann „Handbuch der neueren franz. Sprache u. Litt.“, pros. Del S. 6—69, 237—312.

Mundtlig Stil er bleven övet 1 Time om Ugen efter Bor-rings franske Stileövelser og i Aarets sidste Del efter 3die Afsnit af Sibberns Stileövelser. Grammatikens Hoved-regler ere repeterede ved Analyse.

Begge Afdelinger have ugentlig skrevet en Stil, som oftest hjemme; en Time hver fjortende Dag er benyttet til cursorisk Læsning.

Engelsk.

- IV Realkl. Marryat „The settlers in Canada“ indtil S. 95. Mariboers Formlære. Sammes Stileövelser fra 1848 ere benyttede til Övelse i mundtlig og skriftlig Stil. Disciplene ere övede i Retskrivning efter Diktat.
- V Realkl. Marryat „The Children of the new Forest“; Cooper „The Spy“ indtil S. 74. Sidstnævnte Bog er ogsaa benyttet til cursorisk Læsning. Mariboers Formlære er repeteret. Hver anden Uge er skreven en Stil efter Mariboers Stileövelser. Læreren har meddelt en kort Udsigt over den engelske Litteraturs Historie.

Religion.

- I Kl. Herslebs korte Udsigt over Bibelhistorien og de tre første Parter af Luthers Catechismus.
- II Kl. Herslebs Bibelhistorie indtil Dommernes Periode (S. 60). Balles Lærebog 1 Cap. De 7 første Kapitler af Matthæi Evangelium ere gjennemgaaede og for største Delen lærte udenad.
- III Kl. Herslebs Bibelhistorie indtil Maccabæerne (S. 113). Balles Lærebog: de 5 første Kapitler.
- IV Kl. Herslebs Bibelhistorie: det gamle Testamente til Udsigten over de hellige Skrifter samt de to første Perioder

af det nye. Balles Lærebog Kap. 7 og 8 og af Fogtmanns 3die Kapitels første Afsnit.

IV Realkl. Herslebs Bibelhistorie: det nye Test. Balles Lærebog Kap. 6 og 7.

V Kl. Herslebs Bibelhistorie: det nye Test. Indtil sammes Böger. Apostlernes Gjerninger ere læste efter det nye Test. Fogtmanns Lærebog til Forsynslæren.

V Realkl. Herslebs Bibelhistorie. Balles Lærebog. De 14 første Kap. af Lucas's Evangelium.

VI Kl. B. Herslebs Bibelhistorie til S. 197 (Lövsalernes Höitid). Fogtmanns Lærebog til 3die Kap. Matthæi Evang. c. 1—22 incl. efter det græske Test.

VI Kl. A. Herslebs Bibelhistorie. Fogtmanns Lærebog. Lucas's græske Evangelium.

Historie og Geographi.

I Kl. Kofods fragmentariske Historie: den gamle Historie. I Geographien er givet en almindelig Udsigt over alle Verdensdelene; uden Bog.

II Kl. Kofods fragm. Hist. Middelalderen og den nyere Historie indtil 1815. Munthes Geogr. v. Velschov: Europa med Undtagelse af Spanien, Portugal, Italien, Tyrkiet og Grækenland.

III Kl. Bohrs Lærebog i den gamle Historie; Allens Lærebog i Danmarks Historie. S. 1—109. Munthes Geogr. v. Velschov S. 144—320.

III Realkl. Kofods fragm. Historie S. 1—143; Allens Lærebog i Danmarks Historie S. 1—109. Munthes Geogr. v. Velschov. S. 144—320.

IV Kl. Bohrs Lærebog: den gamle Historie og Middelalderens første Periode saavel som Afsnittet om Norden i den

- 2den Periode (2den Del S. 43). Munthes Geographi v. Velschov: Europa.
- IV Realkl. Kofods fragm. Historie indtil „Krigene mellem England og Frankrig i det 14de og 15de Aarhundrede“; Allens Lærebog i Danmarks Historie til Margrethes Död. Munthes Geogr. v. Velschov: Rusland incl. indtil Asien.
- V Kl. Efter Estrups Lærebog er læst Middelalderens Historie og den nyere til 1660. Samme Periode af Danmarks Historie efter Allens Lærebog. Munthes Geographi ved Velschov: Asien, Afrika, Amerika og Australien.
- V Realkl. Kofods fragm. Historie; Allens Lærebog i Danmarks Historie. Munthes Geogr. v. Velschov.
- VI Kl. Estrups Historie S. 209—511. Munthes Geogr. ved Velschov.
- VII Kl. Estrups Historie og Allens Danmarks Historie.

Mathematik.

- I Kl. Halvdelen af Klassen har regnet de 4 Regningsarter med brudne Tal; de övrige have med Undtagelse af enkelte naaet til Brökers Addition incl.
- II Kl. Diciplene ere övede i praktisk Regning efter Mundts Regnebog. Omtrent den halve Del af Klassen har naaet til Reguladetri incl.; Resten har gennemgaaet Brök og Regning med sammensatte Störrelser.
- III Kl. Arithmetiken er gennemgaaet efter Mundts Regnebog (undt. §§ 19, 23 og 24), og jevnside dermed ere Diciplene övede i praktisk Regning. Bogstavregning er gennemgaaet og indövet. 1 Time er ugentlig anvendt til geom. Tegning.
- III Realkl. Som ovennævnte.

- IV Kl. Mundts Geometri til S. 84. Jürgensens Arithmetik til § 10 undt. § 7. Ligninger af første Grad ere indövede.
- IV Realkl. Mundts Geometri til S. 84. Jürgensens Arithmetik indtil § 13. Disciplene ere övede i Lösning af Ligninger af første Grad. 1 Time om Ugen er anvendt til geom. Tegning.
- V Kl. Mundts Geom. fra S. 84 ud. Jürgensens Arithm. til § 15. Ligninger af 1ste og 2den Grad ere indövede. Mundts Geom. de første 83 S. ere repeterede.
- V Realkl. Mundts Geom. S. 84 ud; det forrige Aar i 4de Realklasse Læste er repeteret. Jürgensens Arithm. til § 17 samt Rækker og Logarithmer. Ligninger af 1ste og 2den Grad ere indövede.
- VI Kl. B. Mundts Geom. er repeteret; Trigonometrien er læst efter Svenningsens Lærebog. Jürgensens Arithmetik § 13—§ 23 incl.
- VI Kl. A. Mundts Geom. er repeteret; Trigonometrien er læst efter Svenningsens Lærebog, Stereometrien efter et diktet Compendium. Jürgensens Arithmetik er repeteret indtil udvidet Betydning af Begrebet Potens; Læren om Homogeneitet og om geometrisk Konstruktion af algebraiske Udtryk er læst.
- Begge Afdelinger ere tillige jevnlig övede i skriftlige Udarbejdelser.
- VII Kl. Slutningen af Stereometrien er læst samt efter Olufsen Astronomien og mathematisk Geographi. Alt det tidligere Læste er repeteret. Skriftlige Övelser ere anstillede 1 Gang om Ugen.

Physik.

- IV Realkl. Panums Naturlære: den mekaniske Physik indtil Lydlæren.
- V Realkl. En Del af de vanskeligere Sætninger af mekanisk Physik, som Disciplene forrige Aar forbigik, ere her læste. Efter Hoffmeyers Naturlære er det Övrige repeteret.
- VI Kl. Hoffmeyers Naturlære: chemisk Physik og Optik.
- VII Kl. Hoffmeyers Naturlære: chemisk Physik og Optik; mekanisk Physik er repeteret.

Naturhistorie.

- I Kl. Pattedyrene efter Ströms Lærebog.
- II Kl. Fuglene fra Sangfuglene, Krybdyr og Fiskene efter samme Bog.
- III Kl. Pattedyrene og Fuglene efter Bramsen.
- III Realkl. Vertebraterne og de 13 förste §§ af Indledningen til Botaniken efter samme Lærebog.
- IV Kl. Fiskene og Leddyrene; Indledning til Botaniken; samme Bog.
- IV Realkl. Benlöse Dyr; Indledn. til Botaniken; samme Bog.
- V Kl. Blöddyrene, Fiskene og Krybdyrene; Indledn. til Botaniken samt Bladspirerne. Samme Bog.
- V Realkl. Vertebraterne; Physiologi; Indledn. til Botanik og Bladspirerne.
- VI Kl. B. Blöddyr; Physiologi; Bladspirerne og Spidsspirerne af Botaniken.
- VI Kl. A. Hele Zoologien; Botaniken; Geognosi og Geologi.

I *Vokalmusik* have 102 Elever og Skolesøgende, i Instrumentalmusik 12 Elever haft Undervisning.

I *Tegning* har I, II og III Kl. samt III, IV og V Realkl. haft Undervisning. Disciplene have tegnet Frihaandstegning efter Fortegning og Naturgjenstande. III Kl. og III Realkl. have særskilt haft Övelse i geom. Tegning.

I *Gymnastik* ere i Vintermaanederne alle Klasser blevne underviste, VI og VII tillige i Iugning, V i Fægning, de fire överste Klasser i Exercits med Geværer og de tre nederste i Dands. I Sommermaanederne ere alle Skolens Disciple daglig övede i Svømning.

I *Skrivning* have de fire nederste studerende Klasser samt Realklasserne haft Undervisning.

Schema,

der fremstiller det Antal Timer, som hvert Lærefag har havt i hver Klasse.

	VII	VI			V	IV	IV	III	III	II			I	Summa.
	a.	b.	ab.	V	R.	IV	R.	III	R.	a	b.	ab.	I	
Dansk	3		2	2	3	2	3	2	4	2	2	3	6	34
Latin	9		8	9		9		10						45
Græsk	5		4	5		5								19
Hebraisk	2	2	2											6
Fransk		2	2	1	2	4	2	4	3	4		5		29
Tydsk		3	3		3	4	3	4	3	4		5	6	38
Engelsk						4		3						7
Religion		3	3		2	2	2	2	3			2	3	24
Math. og Regn.	5	4	4		5	5	4	6	5	7		5	6	56
Naturlære. . . .	4		2		3		2							11
Hist. og Geogr.	4		5	4	4	4	4	5	4			5	5	44
Naturhistorie .		2	2		2	3	2	3	2	3		2	2	23
Skrivning					1	1	2	2	3			3	4	16
Tegning					1		1		2	2	2		2	10
Gymnastik	2		2	2	2	2	2	2	2			2	2	20
Summa	34	16	16	24	36	36	36	36	36	4	4	32	36	382

Anm. 1. 6te Klasse har, som ovenstaaende Schema udviser, i adskillige Fag haft delte Undervisningstimer. Ligesaa 2den Klasse paa Grund af Disciplenes store Antal.

Anm. 2. De 2 Gymnastiktimer i 6te Klasse have ligget udenfor Skoletiden, saavel som Timerne i Hebraisk.

Gratistpladser og det müllerske Legat.

Af de 66 Elever have iaar 14 haft Gratistpladser og saaledes nydt aldeles fri Undervisning, Kost og Pleie.

Desuden have 17 skolesögende Disciple nydt fri Undervisning.

Det müllerske Legat har iaar været tildelt 15 Elever, som have erholdt hver en Portion paa 50 Rigsbankdaler.

Forskjellige Efterretninger.

Bibliotheket¹⁾.

Ved Akademibygningsens Brand i Aaret 1813 blev det ældre holbergske Bibliothek, som skal have udgjort 12000 Bind, fortæret af Luerne paa nogle faa Böger nær, der just paa den Tid vare udlaante og saaledes bleve reddede fra den almindelige Undergang. Men saasnart Akademiet i Aaret 1822 atter var traadt i Virksomhed, fölte strax Savnet af et Bibliothek. Grundvolden til et saadant blev lagt, idet der ifølge Kgl. Resolution af 31te Mai 1823 blev anvist 2000 Rdl., for at Direktor deraf efter Overlæg med Lektorerne kunde gjöre

1) Om Bibliotheket og de övrige Samlinger findes nogle faa Bemærkninger i Maanedsskrift for Litteratur 2 Bind 1829 Pag. 562—63 samt i de udkomne Hefter af Tidsskriftet „Blandinger fra Sorö“. Af disse, men især af Optegnelser fra Akademiets egne Archiver samt af de Læreres Meddelelser, der have det specielle Tilsyn med de forskjellige Samlinger, ere disse Notitser samlede.

et Indkjøb af de i hvert Fag vigtigste og uundværligste Værker. Ved samme Resolution bestemtes, at der fra Januar 1824 for det Første i 10 Aar til samme Öiemed aarlig maatte anvendes en Sum af 600 Rdl. Fra den Tid er Bibliotheket successive voxet ved de for ovennævnte Sum (der fremdeles blev normeret og fra Aaret 1841 steg til 800 Rdl.) efter Lærernes Forslag foranstaltede aarlige Indkjøb dels i Boghandelen, dels ved forefaldende Bogauktioner. Ved nogle af de betydeligere iblandt disse, f. Ex., ved Auktionen efter Biskop Münter 1831, hvor der kjøbtes 678 Nr. for 1053 Rdl., og ved de brummerske Auktioner 1837—38, hvor der kjøbtes 334 Nr. for 480 Rdl., bleve temmelig betydelige overordentlige Bidrag bevilgede udenfor den normerede Sum, hvoraf altid en vis Del blev henlagt til Indkjøb paa Auktioner.

En anden rig Kilde til Bibliothekets Forøgelse er Donationer saavel kongelige som private. Allerede i 1823 erholdt Bibliotheket en Gave fra Hans Majestæt Kongen, bestaaende af scriptores rerum Danicarum, Flora Danica med Tilsagn om Fortsættelsen af samme tilligemed en Del andre vigtige Værker. Ogsaa senere har Bibliotheket af og til erholdt adskillige ikke ubetydelige Gaver. De vigtigste Donationer ere imidlertid den Bülow'ske og den Bastholmske. I Aaret 1827 indsendte Geheimekonferensraad Bülow til Sanderumgaard, der i sin Tid havde været Akademist i Sorö, et Gavebrev, hvorved han skjænkede sin betydelige Samling paa circa 5400 Bind med tilhørende Portrætter og Büster efter sin Död til Sorö Akademis Bibliothek. Dette Gavebrev blev allernaadigst konfirmeret under 19de Mai 1827, og ved Testators Död 1828 kom Akademiet i Besiddelse af Samlingen. I Aaret 1825 overdrog Pastor og Ridder Bastholm i Slagelse Akademiet sin betydelige Samling til Eie efter sin Död eller

forinden under visse Betingelser, hvoriblandt en aarlig Livrente til ham selv, saafremt han i levende Live maatte afgive Bibliotheket, eller til hans Hustru, saafremt hun maatte overleve ham. Dette Tilbud bemyndigede Hans Majestæt Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler under 8de Novbr. 1825 til at modtage. Men da Pastor Bastholm i Aaret 1846 tog sin Afsked og flyttede til Kjöbenhavn, androg han paa at maatte aflevere en Del af sit Bibliothek til Akademiet, saaledes at han for sin Livstid beholdt omtrent 2000 Bind og afgav Resten imod den betingede Livrente. Dette Andragende approberedes under 8de Januar 1847, og Bibliotheket modtog nu en Tilvæxt af circa 5250 Bind. Denne Bogsamling er hidindtil holdt afsondret fra Akademiets övrige Samling. Ved den eventuelle Modtagelse af de resterende 2000 Bind ville Samlingerne blive forenede.

Bibliotheket udgjör för Tiden omtrent 23600 Bind foruden de 2000, der endnu ikke ere modtagne af den bastholmske Samling. Det indeholder vigtige og værdifulde Skrifter i flere ældre og nyere Litteraturer, i de philosophiske og historiske Videnskaber samt de mathematiske og naturvidenskabelige Fag og deriblandt adskillige betydelige og kostbare Kobberværker. Til Bibliotheket hörer en med det bülowske Bibliothek medfulgt Samling af Haandskrifter, fornemmelig angaaende det danske Riges Topographi og nyere Historie, samt en Samling af Aftryk af antike Gemmer og Mönter, dels foræret til Akademiet af afg. Geheimelegationsraad Bründsted i Aaret 1827, dels senere anskaffet, endelig endel Oldsager, Portrætter og Büster. Et Katalog er forfattet af Lektor Wilster i Aaret 1832 og siden fortsat. Et andet Katalog haves til den bastholmske Samling. Med Bibliotheket er forbundet en Læsesal, hvori dels findes de for

Bibliothekets Regning holdte Journaler og Tidsskrifter, dels saadanne Blade og Piecer, som anskaffes for en privat Læseforenings Regning og siden gaae over til Akademiets Bibliothek. Som Bibliothekets Amanuensis er ifølge Ministeriets Skrivelse af 21de Juli 1849 ansat Overlærer Bang, der fører Bibliothekets Protokoller og forestaaer Udlaanet.

Den naturhistoriske Samling¹⁾

er efterhaanden opstaaet dels ved Indkjøb af endel Samlinger for særegne dertil efter Akademiets Andragende bevilgede Summer, dels ved nogle private Gaver. I Aaret 1841 normeredes til Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger 1150 Rdl., hvoraf de 800 Rdl. anvendtes til Bibliotheket, det Övrige til Samlingerne; det fölgende Aar steg denne Sum til 1280 Rdl., og dette blev fremdeles den aarlig normerede Sum, hvoraf regelmæssig 800 Rdl. anvendtes til Bibliotheket og 480 Rdl. til de videnskabelige Samlinger. Den geologiske Samling indeholder af hele Dyr, udstoppede eller i Spiritus, samt Skeletter, Kranier og andre Præparater, i Alt 480 Nr. henhörende til Bendyrene, 2769 til Leddyrene og 621 til Blöddyrene. I Herbariet findes 177 Fascikler. Deraf ere kun de 27 ordnede, indeholdende 22 Familier med 1488 Species. Hovedsamlingen er den afdöde Botaniker Drejers Herbarium. Den mineralogiske Samling bestaaer af omtrent 1000, den almindelige geognostiske af 670, og den dansk-geognostiske af 200 Numere. De geognostiske Samlinger befindes vel opstil-

1) Med denne er i Aar forenet den Samling, som Skolen allerede i flere Aar har eiet, og om hvilken der hidtil er opgivet det Fornödne i Skolens aarlige Programmer.

lede og i en meget god Tilstand. Dette er derimod ikke Tilfældet med den mineralogiske Del. Katalogerne ere endnu ufuldstændige. Det specielle Tilsyn med disse Samlinger er overdraget til Adjunkt Jacobsen.

Den fysiske Samling

skyldes væsentlig en kongelig Gave. Ved allerhöieste Reskript af 30te August 1827 skjænkede nemlig Kong Frederik den 6te Akademiet den fortrinlige Samling af fysiske Instrumenter og Apparater, som forhen havde tilhørt Overkammerherre, Hofmarschal Hauch, men af ham var afhændet til Allerhöistsamme. Den forøgedes siden ved enkelte Anskaffelser og Indkjøb efter særegen Bevilling, men først 1841 normeredes de i det Føregaaende nævnte aarlige Summer til de naturvidenskabelige Samlinger. Den fysiske Samling bestaaer af omtrent 700 Numere Instrumenter og Apparater tildels af betydeligt Værd, henhørende til den almindelige Bevægelseslære, Læren om Vandtrykket, Lufttrykket, Lyden, Varmen, Elektriciteten, Galvanismen, Magnetismen, Chemi, Optik og Astro-nomi. Et fuldstændigt Katalog haves. Det specielle Tilsyn med Samlingen er overdraget til Adjunkt Krarup Hansen, cand. polyt. Foruden den sædvanlige Auvendelse af Samlingen til Undervisning i den forhenværende akademiske Læreanstalt og Skolen har tillige i Vinteren 1835—36 enkelte Stykker været udlaaante til Brug ved de Forelæsninger, som Selskabet for Naturlærens Udbredelse lod holde i Slagelse. Ligeledes ere i Aaret 1840 adskillige Numere (i Alt 40) udlaaante til Brug for den naturvidenskabelige Undervisning i den videnskabelige Realskole i Aarhus, hvor de endnu benyttes.

Disciplenes Morskabsbibliothek

er i det forløbne Aar bleven forøget med 48 Bind danske Bøger, 3 Bind svenske og 3 Bind tyske.

Badhuset paa Svømmebrøen er iaar bleven forsynet med Apparater til et Styrte- og Regnbad.

Under den 23de Februar 1850 er Rektor bleven bemyndiget til for Fremtiden uden Ministeriets dertil forud indhentedes Samtykke at antage saadanne Disciple til Undervisning i Skolen, for hvem der ikke attraaes Eleveplads, eller saadanne, der paa Grund af, at det lovbestemte Antal af Elevepladser er besat, optages som midlertidig skolesøgende, indtil de kunne indtræde som Elever ved Opdragelsesanstalten.

Afgangsexamen.

Den Examen, som afholdtes i Sorø Akademis Skole i Septbr. 1849, var dels en Examen artium, hvorved 2 Disciple, nemlig *Niels Adolph Vilhelm Enkebølle*, skolesøgende Discipel, og *Sophus Barthold Emil Beck*¹⁾, Elev, dimitteredes til Kjöbenhavns Universitet, dels den förste Del af den fuldstændige Afgangsexamen, til hvilken 3 Elever, *Johan Frederik Lorenzen*, Sön af afg. Kjöbmand Peder Hjort Lorenzen i Haders-

1) Beck, som var af et meget svageligt Helbred, or siden i Kjöbenhavn afgaaet ved Döden.

lev, *Jakob Peter Poulsen*, Søn af Pastor Ridder Poulsen i Rachlev, *Ludvig Vilhelm Kjöbke*, Søn af Kammerraad Kjöbke i Horsens, og 2 skolesögende Disciple, *Frederik Rasmus Bernhard Wilster*, Søn af afg. Lektor Mag. Wilster i Sorö, og *Peter Christian Gottlieb Prehn*, Søn af Krigsass. Prehn i Sorö, indstillede sig. Disse samme Disciple med Undtagelse af F. Lorenzen, der siden har bestaaet Adgangsexamen til den militære Höiskole, agte til Septbr. dette Aar at indstille sig til den fuldstændige Afgangsexamens 2den Del, og samtidig dermed ville de Disciple i 6te Klasses ældste Afdeling, som ved Censuren efter den afholdte Hovedexamen ved Skolen maatte blive erkjendte for modne til at opflyttes i 7de Klasse, underkaste sig Pröven i de 5 Fag, som höre til den fuldstændige Afgangsexamens 1ste Del.

Schema over Skolens offentlige Hovedexamen i Aaret 1850.

Löverdag den 20de Juli.

8-11. VI Kl. Latin.	3-6. VI Kl. Latinsk Stil.
8-11. VKl. Mathematik.	3-6. V Kl. Fransk Stil.
11-12. V Realkl. Naturhistorie.	3-6. IV Kl. Dansk Stil.
8-11½. IV Kl. Fransk.	3-6. IV Realkl. Tydsk Stil.
10-11. IV Realkl. Naturhistorie.	3-6. III Kl. Tydsk Stil.
8-11. III Kl. Religion.	3-5. III Realkl. Tydsk.
12-1. I, II, III og III Realkl. Svømming.	3-5½. II Kl. Historie.
	3-5. I Kl. Regning.

Mandag den 22de Juli.

8-10 $\frac{1}{2}$.	VI Kl. Historie og Geographi.	3-6.	VI Kl. Dansk Stil.
10 $\frac{1}{2}$ -11 $\frac{1}{2}$.	VI Kl. Hebraisk.	3-6.	V Kl. Latinsk Stil.
9-12.	V Kl. Latin.	3-6.	VRealkl. Fransk Stil.
10-12.	IV Realkl. Mathe- matik.	3-6.	IV Kl. Tydsk Stil.
8-11 $\frac{1}{2}$.	II Kl. Fransk.	3-4.	IV Realkl. Natur- lære.
10-12.	I Kl. Religion.	3-6.	III Kl. Fransk Stil.
12-1.	IV, IV Realkl. V, V Realkl. og VI Kl. Svømning.	4-5.	III Realkl. Natur- historie.
		3-5.	II Kl. Regning.

Tirsdag den 23de Juli.

8-10.	VI Kl. Tydsk.	3-6.	VI Kl. Latinsk Ver- sion.
10-12.	V Kl. Historie.	3-5 $\frac{1}{2}$.	V Kl. Tydsk.
8-9 $\frac{1}{2}$.	V Realkl. Reli- gion.	3-6.	VRealkl. Dansk Stil.
9-12.	IV Kl. Græsk.	3-5.	IV Kl. Geographi.
8-11.	III Kl. Arith- metik.	3-6.	IV Realkl. Fransk Stil.
10 $\frac{1}{2}$ -12.	III Realkl. Reli- gion.	3-5.	III Kl. Regning.
		3-6.	IIIRealkl. TydskStil.
		3-6.	II Kl. Dansk.

Onsdag den 24de Juli.

8-11.	VI Kl. Natur- historie.	3-6.	VI Kl. Fransk Stil.
11-12.	V. Realkl. En- gelsk.	3-6.	V Kl. Dansk Stil.
8-11.	IV Kl. Latin.	3-4.	V Realkl. Fransk.
8-9 $\frac{1}{2}$.	IV Realkl. Reli- gion.	3-6.	IV Kl. Latinsk Stil.
8-11 $\frac{1}{2}$.	III Kl. Fransk.	3-4 $\frac{1}{2}$.	IV Realkl. Engelsk.
8-11.	I Kl. Historie og Geographi.	3-6.	III Kl. Tydsk.
		3-6.	III Realkl. Dansk Stil.
		3-6.	II Kl. Religion.

Torsdag den 25de Juli.

8-10.	VI Kl. Fransk.	3-6.	VI Kl. Geom. Udarb.
8-11.	V Kl. Naturhist.	3-6.	V Kl. Tydsk Stil.
8-10.	V Realkl. Regning.	3-5.	IV Kl. Historie.
10-11.	V Realkl. Naturlære.	3-4 $\frac{1}{2}$.	IV Realkl. Fransk.
8-11.	IV Kl. Tydsk.	3-6.	III Kl. Latinsk Stil.
8-11.	I Kl. Dansk.	3-5.	III Realkl. Regning.
		3-6.	II Kl. Dansk Stil.

Fredag den 26de Juli.

8-11.	VI Kl. Religion.	3-6.	VI Kl. Tydsk Stil.
8-11.	V Kl. Fransk.	3-5.	V Kl. Regning.
10 $\frac{1}{2}$ -12.	V Realkl. Matematik.	3-6.	IV Kl. Fransk Stil.
8-11.	IV Kl. Naturhist.	3-4 $\frac{1}{2}$.	IV Realkl. Historie og Geographi.
8-12.	III Kl. Latin.	3-6.	III Kl. Dansk Stil.
8-11 $\frac{1}{2}$.	II Kl. Tydsk.	3-5.	III Realkl. Historie og Geographi.
8-10.	IKl. Dansk Diktat.		

Løvedag den 27de Juli.

8-11.	VI Kl. Matematik.	3-6.	VI Kl. Arithm. Udarb.
8-10 $\frac{1}{2}$.	V Kl. Græsk.	3-5.	V Kl. Geographi.
11-12.	V Realkl. Tydsk.	3-6.	V Realkl. Tydsk Stil.
8-11.	IV Kl. Religion.	3-5.	IV Kl. Regning.
8-11.	III Kl. Naturhistorie.	3-6.	IV Realkl. Dansk Stil.
8-10 $\frac{1}{2}$.	II Kl. Geographi	3-6.	III Realkl. Fransk Stil.
		3-5.	I Kl. Tydsk.

Mandag den 29de Juli.

8-10.	VI Kl. Græsk.	3-5.	VI Kl. Naturlære.
8-11.	V Kl. Religion.	3-4.	V Realkl. Historie og Geographi.
8-11.	IV Kl. Mathe- matik.	3-4 $\frac{1}{2}$.	IV Realkl. Tydsk.
8-12.	III Kl. Historie og Geographi.	3-5.	III Realkl. Arith- metik.
10-12.	III Rkl. Fransk.	3-5.	I Kl. Naturhistorie.
8-11.	II Kl. Natur- historie.		

Onsdagen den 31te Juli Formiddag Kl. 9 foretages Translokationen. Löverdagen den 31te August Formiddag Kl. 8 prøves de til Skolen indmeldte Disciple, og Mandagen den 2den September begynder Undervisningen for det nye Skoleaar.

Til at overvære Examen indbydes herved ærbüdigst de af Elevernes og Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens Velyndere, som dertil maatte have Leilighed.

E. Bojesen.

1850.